

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	4
2. Bygningsmæssige forhold mv.	5
2.1. Bygning og gangarealer	5
2.2. Cellerne	8
2.3. Øvrige rum mv.	11
2.3.1. Besøgsrum	11
2.3.2. Fritidsfaciliteter	12
2.3.3. Skolestue og bibliotek	14
2.3.4. Værksted	14
2.3.5. Toilet og bad	16
2.3.6. Køkken	18
2.3.7. Gårdtursarealer	18
2.3.8. Lægerum	19
2.3.9. Vaskefaciliteter	20
2.4.10. Personalerum mv.	20
3. Arbejde, fritid og undervisning	21
3.1. Arbejde	21
3.2. Fritid	22
3.3. Undervisning	25
4. Lægebetjening mv.	27
5. Belægning mv.	28

6.	Andre forhold	29
6.1.	Forplejning	29
6.2.	Købmand	31
6.3.	Fjernsyn	32
6.4.	Vaskemaskine og køleskabe	32
6.5.	Fællesskab.....	33
6.6.	De indsattes kontakt med omverdenen, herunder besøg m.v.	35
6.7.	Talsmandsordning	36
6.8.	Avishold	39
6.9.	Samarbejde med de sociale myndigheder.....	39
6.10.	Narko.....	40
6.11.	Vold mv.....	41
6.12.	El-artikler mv.....	41
6.13.	Information af indsatte.....	45
7.	Samtaler med indsatte	45
8.	Rapportgennemgang	46
8.1.	Lidt om sagerne.....	46
8.2.	Retsgrundlag	47
8.2.1.	Forhørscelleanbringelse	48
8.2.2.	Sagsbehandlingstiden	53
8.2.3.	Sagsbehandlingsregler	55
8.2.4.	Partshøring mv.....	56
8.2.5.	Forhørsvidner.....	58
8.2.6.	Vejledning om rettigheder	58
8.2.7.	Notatpligt	61

8.2.7.1. Protokollen	61
8.2.7.2. Indholdet af notatet	61
8.2.7.3. Begrundelse	72
8.2.8. Strafudmåling.....	85
8.2.9. Vejledning om klageadgang og domstolsprøvelse.....	88
8.2.10. Oplysning til den indsatte om politianmeldelse.....	91
8.2.11. Konfiskation	93
8.2.12. Min vurdering af disciplinærsagernes behandling	98
9. Opfølgning	100
10. Underretning	100

1. Indledning

Den 1. januar 1997 trådte lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand i kraft. I bemærkningerne til lovforslagets § 18 er det forudsat at ombudsmanden foretager systematiske inspektioner af fængsler til opfyldelse af en anbefaling fra Den Europæiske Komité vedrørende forebyggelse af tortur og anden umenneskelig behandling eller straf. Samtidig blev retsplejelovens § 779 ophævet, jf. ombudsmandslovens § 31, stk. 2. Det tilsyn som medlemmer af Københavns Borgerrepræsentation og amtsrådene havde ført med varetægtsarrestanters behandling og forholdene i varetægtsfængsler (arresthuse) i henhold til retsplejelovens § 779, ophørte således med virkning fra den 1. januar 1997. Det er herved forudsat at denne tilsynsopgave i fremtiden varetages af ombudsmanden.

Som et led i inspektionsvirksomheden foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere den 24. oktober 2001 inspektion af Arresthuset i Slagelse. Til stede under inspektionen var politimesteren og vicepolitimesteren i Slagelse, arrestforvareren, overvagtimesteren, to af fængselsfunktionærerne, herunder tillidsmanden, regionsværkmesteren og læreren. De to fængselsfunktionærer og arrestforvareren udgør sammen arresthusets samarbejdsudvalg.

I forbindelse med inspektionen modtog jeg rapportmateriale til gennemgang, jf. pkt. 8.

Ombudsmanden har en gang tidligere – i 1975 – foretaget inspektion af Arresthuset i Slagelse. Rapport om denne inspektion er optaget i Folketingets Ombudsmands beretning for 1975, s. 486 – 88 og er fulgt op i beretningerne for 1976, s. 59, 1977, s. 47, 1978, s. 34, 1979, s. 24 og 1981, s. 318.

Inspektionen den 24. oktober 2001 omfattede samtaler med arresthusets ledelse og medarbejderrepræsentanter, jf. ovenfor, en rundgang i arresthuset og samtaler med talsmanden og talsmandssuppleanten samt med enkelte indsatte. I tilslutning hertil udarbejdede jeg

- et referat af samtalerne med ledelsen og de ansattes repræsentanter
- et notat om iagttagelser under rundgangen i arresthuset (de fysiske rammer mv.) og
- et referat af samtalen med talsmanden og talsmandssuppleanten

Med brev af 6. november 2001 sendte jeg det nævnte materiale til arresthuset og politimesteren, idet jeg bad om at modtage eventuelle bemærkninger eller tilføjelser inden en måned. Jeg vedlagde et ekstra eksemplar af referatet af min samtale med talsmanden og talsmandssuppleanten og bad arresthuset om at udlevere det til de pågældende. Jeg modtog herefter et brev af 18. november 2001 fra talsmanden, et brev af 3. december 2001 fra arresthuset og et (fremsendelses)brev af 4. december 2001 fra politimesteren der tiltrådte arresthusets udtalelse og meddelte at han ikke i øvrigt havde bemærkninger til det fremsendte. Talsmandens og arresthusets bemærkninger er indarbejdet i rapporten.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Arresthuset i Slagelse, Politimesteren i Slagelse og Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på myndighedernes eventuelle bemærkninger til de faktiske forhold som beskrevet i rapporten. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger.

2. Bygningsmæssige forhold mv.

2.1. Bygning og gangarealer

Arresthuset i Slagelse, der er bygget sammen med tinghuset, er opført i 1916. Bygningen har form som et T og har tre etager. I bygningens forreste del er disse fordelt på kælder, stue og første sal. I den bagerste del af huset er der stue, første og anden sal. Arresthuset har normalt plads til 29 indsat-

te, men kapaciteten var på grund af ombygning 3 pladser mindre på tidspunktet for inspektionen.

I 2000 begyndte første fase af et ombygningsprojekt på i alt tre faser. Denne bestod i en ombygning af arresthusets daværende tre tremandsceller til seks enkeltmandsceller. Dette medførte den ovenfor omtalte kapacitetsnedgang på 3 pladser som vindes tilbage når projektet er endeligt afsluttet. Der blev endvidere i denne fase foretaget sikring af ydervæggene. Anden fase der var startet på inspektionstidspunktet, omfatter bl.a. etablering af et nyt og større gårdtursområde, jf. nærmere under pkt. 2.3.7. Der skal endvidere etableres nyt værksted til beskæftigelse af de indsatte og nyt personalekontor. Dette forventedes afsluttet i marts 2002. Arresthuset er samtidig i gang med at etablere ydre sikring i form af hegn på 6 meter, kameraovervågning, følere i jorden mv. Sidste fase i projektet forventedes påbegyndt i foråret 2002 og består i etablering af nyt lægeværelse, nyt besøgslokale med toilet og bad, nyt lokale til skole og forsorg og renovering af resterende kontorer.

Arresthuset oplyste at den igangværende ombygning af arresthuset og det deraf følgende byggerod præger og generer både indsatte og ansatte.

I bygningens forreste del findes på første sal byret og lokaler til Østre Landsret. I stueetagen findes besøgslokale, personalekontorer, personaleomklædning og personaleovernatning for én fængselsfunktionær, toilet, et lille tekøkken samt et lokale der for tiden bliver brugt til mødelokale og skolestue i det omfang undervisningen ikke foregår på cellerne. I kælderen findes depotrum, køkken, billardlokale, værksted, lagerrum og vaskerum hvor den ene af arresthusets to vaskemaskiner står. Her vaskes sengelinned, håndklæder og lignende.

Celleafsnittet som ligger i T-bygningens bagerste ende er fordelt på alle tre etager. Imellem etagerne er der i hver ende af gangen en trappe. Etageadskillelsen er delvist åben. Der er dog spændt trådnet ud.

Arresthusets stueetage rummer i celleafsnittet enmandsceller samt et motionslokale til de indsatte. Arresthusets bibliotek er placeret på gangarealet hvor der desuden er placeret en nyindkøbt kondicykel og et tørrestativ. Fra gangen er der udgang til gårdtursarealerne.

På første sal er der et antal enmandsceller, et personalerum, et lægelokale som også benyttes som overnatningslokale for én fængselsfunktionær, og den anden af arresthusets to vaskemaskiner. Denne benytter de indsatte selv til at vaske deres eget tøj i. Arresthuset oplyste at maskinen benyttes hyppigt. Der hvor vaskemaskinen er placeret på første sal, er der i stueetagen og på anden sal en håndvask.

På anden sal findes et antal enkeltmandsceller.

På hver etage findes toilet og bad til brug for de indsatte.

Gangarealerne er pænt malede. Trappegelænder, rør og karme er mørkeblå og vægfladerne er mintgrønne. Enkelte vægge er dog hvide. Gulvene er belagt med lyst, gråbrunt linoleum. Der står en blomsterkasse med grønne planter på trådnettet på første og anden sal. I stueetagen står et par potteplanter på gulvet. På hver etage står der på gangen et køle-/fryseskab som de indsatte kan benytte. Der er billeder og diverse meddelelser på væggene.

Arealerne fremstod alt i alt rene og nogenlunde pæne.

Rundt om arresthuset var arbejdet med at etablere hegn mv. i gang. Når dette er færdigt, vil levering af varer kunne ske ved at bilerne kører gennem porten og ind på området. I øjeblikket sker levering gennem et vindue i lagerlokalet i kælderen.

Der er røgalarmer både på gangarealerne og i cellerne. Alle alarmerne reagerer på såvel varme som røg, og der sker central registrering hvis alarmerne går i gang.

2.2. Cellerne

Alle cellerne er placeret på samme side af cellegangen. Der er i alt 26 celler.

Cellerne 4, 6, 10, 14 og 24 blev fremvist.

Cellerne er på ca. ni m². De er malet lyseblå med mørkeblå karme mv. som på gangene. Arresthuset oplyste at næsten alle cellerne er blevet malet for nylig. Gulvene har samme belægning som gulvene på gangene.

I celle nr. 4 er der pletter i loftet. Om pletterne skyldes skidt eller fugt var ikke umiddelbart til at konstatere.

I hver af cellernes endevæg er et vindue. Der er ingen gardiner for vinduet, men arresthuset oplyste at der kommer gardiner i alle celler.

Jeg har noteret mig denne oplysning. Jeg går ud fra at der er tale om brandhæmmende gardiner.

Alle celler er møbleret med en seng (briks) med brandhæmmende madras. Der er desuden et skrivebord med stol, et klædeskab og et tv-bord. Møblementet fremstår slidt de fleste steder. I celle nr. 4, 14 og 24 manglede lågen på skabet. I celle nr. 10 som er nyombygget fordi den tidligere har været del af en tremandscelle, var inventaret dog nyt. Arresthuset oplyste at der kommer nye skabe. Arresthuset oplyste endvidere at man – af hensyn til visitationsmulighederne – så vidt muligt begrænser adgangen til at medbringe

egne møbler. En enkelt indsat har efter lægeordination egen seng. Eget sengetøj må gerne medbringes. Kun små tæpper må medbringes. Bedetæpper afvises ikke. I celle nr. 4 var der huller i både dynen og puden. Ved min besigtigelse senere af linned-/vaskerummet i kælderen bemærkede jeg at der var brændt huller i flere af de puder som lå fremme i dette rum.

Som fast inventar er der i cellerne en lille håndvask kun med koldt vand og en radiator. I de nyombyggede celler er der dog både koldt og varmt vand. I alle de besøgtede celler hænger der over håndvasken et lille spejl.

Celle nr. 14 er belyst med en pære i loftet uden lampeskærm, og de øvrige besøgtede celler er belyst med et lysstofrør i loftet. I celle nr. 10 er lysstofrøret malet blå. Celle nr. 6 og 24 havde også en almindelig lampe (med skærm). Desuden er der i alle cellerne en lille lampe over spejlet ved håndvasken. Der er ingen bord- eller sengelamper. Belysningen i alle celler er meget skarp, undtagen i celle nr. 10 hvor den til gengæld er sparsom, og giver ikke et behageligt lys.

Talsmændene klagede over belysningen på cellerne, både over de meget skarpe lysstofrør og manglen på sengelamper.

Jeg tilkendegav over for talsmændene og under den afsluttende samtale med ledelsen at jeg var enig med talsmændene i at belysningen i cellerne ikke er tilfredsstillende.

Jeg henstiller til arresthuset at cellerne tillige udstyres med senge- og/eller skrivebordslampe (f.eks. en arkitektlampe der tillige vil kunne fungere som læselampe). Jeg beder om underretning om hvad der sker i anledning af min henstilling.

Jeg anmoder endvidere arresthuset om en udtalelse vedrørende klagen over den meget skarpe belysning og beder i den forbindelse arresthuset om at overveje at udskifte lysstofrørene med en anden, og mere behagelig, belysning.

Cellerne er pæne med god højde til loftet. Vedligeholdelsesstandarden af de celler som jeg så, er også forholdsvis pæn. Det er til gengæld ikke optimalt at der på de fleste celler kun er koldt vand. Jeg har dog ikke grundlag for at foretage mig noget vedrørende dette forhold. Jeg har således ingen bemærkninger til de besigtigede cellers vedligeholdelsesmæssige stand (bortset fra det plettede loft i celle 4).

Der er forskel på standarden af møblementet i cellerne, men flere steder er det meget nedslidt og trænger til at blive udskiftet. Jeg har noteret mig at der vil komme nye skabe.

Direktoratet for Kriminalforsorgen foretog den 10. december 1998 en intern inspektion af Arresthuset i Slagelse. Af direktoratets rapport af juni 1999 om denne inspektion fremgår det at cellerne på daværende tidspunkt var meget nedslidte, og at de var indrettet med gammelt og nedslidt inventar. Rejseinspektionen tilkendegav at kvaliteten af cellerne ikke var helt tilfredsstillende, og at arresthuset derfor over for direktoratet burde komme med en plan for hvordan arresthuset ville foretage løbende udskiftning af inventaret og istandsættelse af cellerne.

Idet jeg på denne baggrund går ud fra at arresthuset har en plan over udskiftning/vedligeholdelse af inventaret, beder jeg arresthuset om at sende mig en kopi af denne plan.

Det fremgår tillige af direktoratets rapport at arresthuset fremsatte ønske om at det blev overvejet om det var økonomisk forsvarligt at udskifte de gamle faldstammer med nye. Direktoratet henviste arresthuset til at forelægge dette spørgsmål direkte for direktoratet.

Jeg beder om at få oplyst om spørgsmålet har været forelagt for direktoratet og i givet fald med hvilket resultat.

Arresthuset oplyste under rundgangen at arresthuset normalt ikke får klager over madrasserne. Til orientering for arresthuset kan jeg oplyse at jeg af egen drift over for Direktoratet for Kriminalforsorgen har rejst spørgsmålet om kvaliteten og vedligeholdelsen af madrasserne. Direktoratet har i brev af 4. januar 2002 bl.a. oplyst at der er udviklet en ny madrastype som er testet for brandsikkerhed (af myndighederne) og for komfort (af en række indsatte). Tilbagemeldingerne har været positive, og det er derfor besluttet at indføre denne madrastype som flere institutioner allerede har indkøbt. Direktoratet vil overveje om det af økonomiske årsager er muligt udelukkende at producere den nye madras fremover. Direktoratet har i brevet af 4. januar 2002 samtidig bekræftet oplysninger som jeg har modtaget i forbindelse med andre inspektioner, om at det kan anbefales at institutionen med jævne mellemrum stiller madrasserne på højkant i en uge i et tørt rum så fugten i madrasserne kan fordampe. Direktoratet har samtidig oplyst at det kan anbefales at de indsatte vender deres madras hver dag i forbindelse med sengeredning. Direktoratet har desuden anført at madrasserne på grund af den høje udnyttelsesgrad i kriminalforsorgens institutioner bør udskiftes med 3-5 års mellemrum. Direktoratet vil snarest udarbejde en generel vejledning om anvendelsen af madrasserne hvori bl.a. forholdsregler om vask og udluftning vil blive angivet. Jeg har i brev af 16. januar 2002 taget det oplyste til efterretning.

2.3. Øvrige rum mv.

2.3.1. Besøgsrum

Arresthusets besøgslokale er i stueetagen i den forreste bygning. Lokalet er på ca. 12 m². Møblementet består af en briks, et sofa-bord (hvorpå der på inspektionsdagen stod et fyldt askebæger) og to lænestole. Desuden er der en håndvask. Og der er legetøj til børn. Der er mulighed for at koge vand, og i vindueskarmen står plastickrus og tebreve. Rummet er malet orange. Der hænger blåmønstrede gardiner for det store vindue der har en forsatsrude

hvorpå der er påklæbet Peter Plys motiver. Vinduet er ikke blændet, men der er ikke indkigsmulighed. På væggene hænger der to billeder. Der er hul i gulvbelægningen. Rummet er lyst og møblerne forholdsvis pæne (jeg går ud fra at de er indsat i rummet efter direktoratets inspektion idet direktoratet i sin inspektionsrapport fra juni 1999 udtalte at rummet burde have nyt inventar).

Indgang til besøgslokalet sker gennem et forlokale. Dette indeholder et bord, en håndvask og et par reoler. I en af reolerne er der kondomer. Lokalet fremstod meget rodet.

Ovennævnte ombygning (3. fase) omfatter, som nævnt dette sted (pkt. 2.1.), etablering af et nyt besøgslokale andetsteds i stueetagen med adgang til toilet og bad.

På denne baggrund foretager jeg mig ikke mere vedrørende det forhold at der er hul i gulvbelægningen i besøgslokalet. Lokalet var i øvrigt pænt og giver mig derfor ikke anledning til andre bemærkninger.

Som jeg tilkendegav under inspektionen gav det rodede forlokale (de besøgende) et ikke så pænt indtryk. Jeg går ud fra at arresthuset har ryddet op i lokalet efter inspektionen og søger for at holde det ryddeligt fremover (så længe det fortsat fungerer som forlokale til besøgslokalet, jf. det oplyste om at det nye besøgslokalet skal etableres et andet sted i stueetagen). Jeg henviser i den forbindelse også til direktoratets rapport af juni 1999 hvori det er anført at arresthuset var enig med rejseinspektionen i at "det er vigtigt, at der er en hensigtsmæssig og tiltalende indretning omkring besøgsrummet også af hensyn til de besøgende".

2.3.2. Fritidsfaciliteter

I stueetagen er en af cellerne nedlagt og indrettet til motionsrum med vægte, løbebånd og en motionsribbe. Arresthuset oplyste at

arresthuset ikke har så mange vægte som tidligere. Arresthuset har valgt at prioritere motionsredskaber højere end redskaber til styrketræning. På den ene væg er opsat et stort spejl som får det lille rum til at syne større. Rummet bærer præg af hyppig brug og fremstår ikke længere som nymalet. Der er huller i væggen flere steder. Udenfor på gangen står den nyindkøbte motionscykel som efter det oplyste benyttes flittigt. Der er en dårlig akustik i rummet.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om eventuelle planer for istandsættelse af dette rum, herunder udbedring af hullerne i væggen.

Der hang ingen vejledning i brug af redskaber i motionsrummet, men alene et træningsprogram. Arresthuset oplyste at der flere gange er hængt vejledninger op, men at de altid er blevet revet ned. Arresthuset har for nylig anskaffet sig en lamineringsmaskine og oplyste at der nu ville blive hængt en lamineret vejledning op. Arresthuset håber at denne løsning holder længere.

Jeg går på denne baggrund ud fra at der nu er sat en lamineret vejledning op i rummet, og at den erstattes af en ny såfremt den også tages ned. Jeg henviser i den forbindelse også til direktoratets rapport af juni 1999 hvori direktoratet anførte at instruktionsmateriale bør opsættes i kondirummet (også selv om det udleveres til de enkelte indsatte der bruger lokalet).

I kælderen er der mellem køkkenet og værkstedet et billardlokale på ca. 10 m². På inspektionstidspunktet blev det brugt som arbejdsrum af en indsat.

Rummet virkede en smule trangt, men giver mig ikke i øvrigt anledning til bemærkninger.

2.3.3. Skolestue og bibliotek

Der er ikke noget lokale til brug for undervisning, men det vil som nævnt blive etableret i 3. fase af byggeprojektet. Undervisning foregår indtil da enten på cellerne eller i et lokale der tillige anvendes som mødelokale, jf. pkt. 2.1.

På cellegangen i stueetagen findes arresthusets bibliotek. Biblioteket består af stålreoler der er sat op på væggen. Her står udlånsbøger, tidsskrifter, pjecer mv. til fri afbenyttelse. Derudover kommer der to gange ugentligt en bibliotekar i huset som de indsatte kan bestille bøger, lydbånd mv. hos. Det blev oplyst at arresthuset over bibliotekskontoen holder Sjællands Tidende, Berlingske Tidende og BT.

Der var en pæn orden på reolerne.

På væggen over biblioteket hænger opslag om boginddeling mv. Der er endvidere et bogkatalog over diverse bøger.

Jeg har ingen bemærkninger til biblioteket, bortset fra at jeg har noteret mig at der var et bogkatalog. Jeg kan i den forbindelse oplyse at jeg i forbindelse med inspektion andre steder har bemærket at romankataloger er udmærkede som inspirationskilde især for personer som ikke har den store læseerfaring. Jeg er dog opmærksom på at romankataloger – ligesom andre kataloger og opslagsværker – hurtigt bliver forældede og derfor må fornyes i takt med at der kommer nye udgaver.

Hvad bøger på fremmedsprog angår, henviser jeg til pkt. 6.8. nedenfor.

2.3.4. Værksted

I kælderen er der et værksted. Det er et lyst og forholdsvis stort rum (ca. 20 m²). Langs begge vægge er der langborde. Desuden

står der bl.a. nogle arkitektstole med temmelig slidt betræk. Der er ingen store maskiner i værkstedet.

I forlængelse af værkstedet er der et lagerrum med et vindue hvorigennem materialer bliver leveret. Ved ombygningen vil der dog blive ændret på dette forhold, idet bilerne vil kunne køre gennem porten og ind på området når hegnet er færdigt, jf. pkt. 2.1.

Som nævnt under pkt. 2.3.2. blev billardrummet på inspektionsdagen brugt som arbejdsrum af en indsat. Der blev pakket og emballeret ledninger.

Værkstedet benyttes i det omfang arbejdet ikke udføres på cellerne. Arresthuset har i et informationsbrev af 17. oktober 2001 som arresthuset sendt mig forud for inspektionen, oplyst at der er en indsat beskæftiget på værkstedet. Det blev også under inspektionen oplyst at værkstederne ikke benyttes så meget som de faktisk kunne. Det fremgår af direktoratets rapport at værkstedet kan beskæftige 4-6 indsatte.

Arbejdet består i pakning af kombinerede øloplukkere og nøgleringe som samles på cellerne (cellearbejdet), produktion af papirbånd som skal bindes om stearinlys, og produktion af lysestager med prizmer.

Et nyt værksted indgår i ombygningsplanerne, jf. pkt. 2.1.

Værkstedslokalerne er sådan set gode og vil således kunne udnyttes bedre end de efter det oplyste bliver udnyttet. Da der imidlertid kommer et nyt værksted hvor jeg går ud fra at der vil blive flere indsatte beskæftiget, og da der på tidspunktet for inspektionen efter det oplyste var tilstrækkeligt varierede beskæftigelsestilbud, jf. pkt. 3.1., foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvor mange indsatte der vil kunne beskæftiges i det nye værksted og hvilket arbejde de vil kunne udføre på værkstedet.

2.3.5. Toilet og bad

På hver etage er der et baderum og et toilet. Baderummene er blevet renoveret i begyndelsen af 2001 og fremstår generelt lyse, pæne og rene med hvide fliser på væggene. Der er dog allerede rust på rørene i loftet, og i bunden af brusekabinen samler der sig vand fordi gulvet ikke skråner hen mod afløbsristen. Problemet er størst i stueetagen. Arresthuset oplyste at disse ting er blevet påtalt overfor håndværkerne og vil blive udbedret. Der var i alle baderummene en håndvask og en sæbedispenser. De indsatte har adgang til baderummet hver dag. Udenfor vinduerne er der opsat et fintmasket trådgitter. Vinduerne havde øverst en lille luge der kunne åbnes, og der er udluftningskanal i alle baderum. Alligevel lugtede der muggent i baderummet på anden sal.

Jeg går ud fra at de nævnte mangler nu er udbedret af håndværkerne.

Jeg beder arresthuset om at undersøge om der fortsat lugter muggent i badeværelset på anden sal og i givet fald undersøge årsagen hertil. Jeg beder om underretning om resultatet af arresthusets undersøgelse(r). Såfremt der fortsat lugter muggent, beder jeg tillige arresthuset om at oplyse hvad arresthuset har foretaget sig eller agter at foretage i den anledning.

I baderummet på første sal var der i vindueskarmen opstillet rensesvæske til sprøjter. Der hang et opslag om at rensesvæsken var stillet frem til dette formål, men der hang ingen vejledning i brug af rensesvæsken. Arresthuset oplyste at en vejledning ville blive hængt op snarest.

Det er beklageligt at der ikke var nogen vejledning i brugen af renssevæske i tilknytning til væsken. Idet jeg går ud fra at den er sat op efter inspektionen, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Toiletterne var også pæne og rene. Der var hvide fliser på væggene, håndvask med varmt og koldt vand, sæbedispenser og et vindue.

Talsmændene klagede over at der på toiletterne hele dagen hænger det samme håndklæde som benyttes af mange (8-9) indsatte. Håndklædet bliver meget beskidt, og talsmændene mente at det er uhygiejnisk. Talsmændene foreslog i stedet at der bliver indført engangsservietter eller -håndklæder. De udtrykte endvidere ønske om at toiletkummerne blev udstyret med duftfriskere.

Jeg viderebragte og støttede overfor ledelsen talsmændenes synspunkt vedrørende håndklæderne på toiletterne og anbefalede arresthuset at indkøbe engangsservietter eller eventuelt skifte håndklæderne hyppigere. Det var ledelsen indforstået med. Ledelsen mente endvidere at det nok skulle være muligt at imødekomme ønsket om duftfriskere.

Da jeg på denne baggrund går ud fra at der enten er opsat engangsservietter, eller at håndklæderne udskiftes oftere, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette klagepunkt ud over til orientering at oplyse at jeg tidligere i forbindelse med inspektion har anbefalet arresthuse – af hygiejniske (og sundhedsmæssige) grunde – at fjerne håndklæderne og erstatte disse med papirhåndklæder eller en håndklæderulle. Jeg har i den forbindelse bemærket at jeg er opmærksom på at nogle af de indsatte foretrækker håndklæder, men at jeg af nævnte grunde mener at arresthuset må henvise disse indsatte til at (medtage og) anvende deres eget håndklæde.

Bortset fra ovennævnte forhold har jeg ingen bemærkninger til toilet- og baderum.

2.3.6. Køkken

Arresthuset har et lille køkken som benyttes til opvarmning og anretning af maden der leveres fra Statsfængslet i Jyderup. Der er i køkkenet opvaskemaskine og to store ovne, men intet komfur.

I depotrummet ved siden af køkkenet er der køleskab og fryser.

De indsatte har ikke noget køkken til eget brug.

2.3.7. Gårdtursarealer

Der er fire gårde, hvoraf de tre benyttes til gårdtur. De fire gårde er identiske og er på ca. 37 m². Den bageste tredjedel af gården er overdækket af et muret tag, så det er muligt at stå i læ for regn. Resten af gården er overdækket af trådnet. Væggene er hvide og gulvet af beton. På endevæggen (i to af gårdene) er der et stort billede som en tidligere indsat har malet. I gårdene findes bord og bænke, grill, motionsribbe og et basketballnet. Bænken i den ene gård var i stykker. På gårdtursarealerne holdes der grillarrangementer om sommeren.

I forbindelse med ombygningen bliver der som nævnt under pkt. 2.1. etableret en ny gård. Den bliver ca. ½ gang større end de nuværende. Den ene af de øvrige gårde bliver samtidig renoveret, mens de to andre indrettes til værksted mv. Fremover vil arresthuset herefter råde over to gårde til almindeligt fællesskab.

Under min samtale med talsmændene anførte de at de eksisterende gårdtursarealer er for små, og at også det nye areal bliver lidt småt.

Der er ifølge talsmændene for lidt udenomsarealer og plads til at røre sig på. Problemet kan ikke løses ved at gøre brug af det lille motionsrum hvor der også er begrænsede muligheder for at røre sig. Talsmændene ytrede tillige ønske om et badmintonnet.

”Gulvet” på gårdtursarealet kunne trænge til en opfriskning.

Efter min opfattelse kan det være uhensigtsmæssigt at have flere små arealer i stedet for færre og større arealer som giver mulighed for boldspil mv. – eller som anført af talsmændene plads til at røre sig på. Jeg har noteret mig at der etableres (eller er etableret) et nyt og større gårdtursareal (ca. ½ gang større end de nuværende). Da dette areal efter min opfattelse set i forhold til gårdtursarealerne i landets øvrige arresthuse er af en acceptabel størrelse og giver mulighed for fysisk udfoldelse (hvilket jeg også tilkendegav over for talsmændene), foretager jeg mig ikke noget vedrørende dette klagepunkt.

Jeg anmoder om arresthusets bemærkninger til talsmændenes ønske om et badmintonnet (til brug i den nye gård).

2.3.8. Lægerum

På første sal er der et lokale som bruges til både personaleovernatning og lægekonsultation. Konsultation kan dog også finde sted i personalerummet ved siden af. I lokalet er der et lavt bord og en stol, et tv-bord, en briks og et aflåst skab hvor både medicin og lægejournaler opbevares. Kun lægen og arrestforvareren har nøgle til dette skab. Der var gardiner for vinduet.

Lokalet er rent, men virker lidt trangt. I forbindelse med ombygningen bliver der, som nævnt under pkt. 2.1., etableret et egentligt lægeværelse som ikke skal bruges til andre formål. Det etableres i stueetagen.

2.3.9. Vaskefaciliteter

Der er som nævnt ovenfor to vaskemaskiner i arresthuset. En i et linned-/ vaskerum i kælderen som benyttes af arresthuset til vask af sengetøj, isolanters tøj, håndklæder, viskestykker mm., og en på første sal som benyttes af de indsatte til vask af eget tøj. Tøjet hænges til tørre på gangarealerne eller udenfor når vejret er til det. Arresthuset oplyste at de indsatte får rent sengetøj hver 14. dag og rene håndklæder en gang om ugen.

Jeg har ingen bemærkninger til vaskefaciliteterne. Jeg henviser i øvrigt til pkt. 6.4. nedenfor.

Det fremgår af direktoratets rapport af juni 1999 at spørgsmålet om vask af institutionens eget tøj på daværende tidspunkt var under overvejelse i direktoratet.

Jeg beder direktoratet om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

2.4.10. Personalerum mv.

Personalekontorerne befinder sig i den forreste bygnings stueetage og på første etage i celleafsnittet hvor to celler er slået sammen til dette formål. Der findes to overnatningsrum til personalet ligeledes i stueetagen og på første etage. Rummet på første etage bruges som nævnt også som lægekonsultation. Arresthuset oplyste at alle disse rum er omfattet af ombygningsprojektet.

De fysiske rammer i arresthuset giver mig – også på grund af de igangværende byggearbejder – ikke anledning til bemærkninger ud over dem der er nævnt ovenfor under de enkelte punkter.

3. Arbejde, fritid og undervisning

3.1. Arbejde

Arresthuset har i brevet af 17. oktober 2001 oplyst at der er to indsatte der er beskæftiget som gangmænd, en indsat der arbejder på værkstedet, og at der på daværende tidspunkt var en indsat der var beskæftiget med malearbejde. De øvrige indsatte arbejder på cellerne.

Det arbejde der kan tilbydes, består, som nævnt under pkt. 2.3.4., bl.a. i samling på cellerne af kombinerede øloplukkere og nøgleringe med efterfølgende pakning på værkstedet. Derudover produceres der papirbånd til at binde om stearinlys og lysestager med prizmer. Der pakkes og emballeres desuden ledninger.

Det blev anført at der er arbejdsret i arresthusene, men ikke arbejdspligt. Regionsværkmesteren (der har kontor i Arresthuset i Slagelse) oplyste at han forsøger at have så varierede beskæftigelsestilbud som muligt. Udbuddet varierer dog fra i perioder at været rigtig stort til i forholdsvis få og korte perioder at være knap så stort. Regionsværkmesteren oplyste videre at forholdene på Sjælland på inspektionstidspunktet var gode, og at han så vidt muligt koordinerer og fordeler arbejdet mellem de forskellige arresthuse.

Om adgangen til celloarbejde i fællesskab blev det oplyst at udgangspunktet er at de indsatte arbejder alene på cellerne. Hvis der imidlertid er ønsker om celloarbejde i fællesskab, bliver det tilladt i det omfang arresthuset kan se fornuften i det. F.eks. blev det oplyst at arbejde i fællesskab i nogle tilfælde øger produktiviteten. I arbejdstiden mellem kl. 8.00 og kl. 15.00 er der således normalt ikke fællesskab, og celledørene er låst. Arresthuset håndhæver på den måde arbejdstiden. Gangmænd og indsatte der arbejder

med at male fællesarealer i arresthuset, er naturligvis ikke låst inde i dette tidsrum.

Det blev videre oplyst at de indsatte kan tjene mere end timelønnen ved akkordarbejde.

Jeg forstår at arresthuset – modsat mange andre arresthuse – (normalt) ikke har problemer med at skaffe arbejde til de indsatte, og at der tilbydes forskelligt arbejde. Udbuddet kan dog i få og korte perioder være begrænset. Idet jeg i øvrigt henviser til min anmodning under pkt. 2.3.4. om nærmere oplysninger om arbejdet i det nye værksted, giver det oplyste om de arbejdsmæssige forhold giver mig ikke anledning til bemærkninger.

3.2. Fritid

I fritiden, dvs. efter kl. 15.00, kan de indsatte kan have fællesskab ved almindeligt samvær indbyrdes. De indsatte må også have fællesskab på tværs af etagerne. De kan af arresthuset låne diverse spil.

Fritidstilbudene består (herudover) af muligheden for at spille billard i billardrummet i kælderen som kan benyttes efter ønske. De indsatte skiftes til at bruge rummet, og der har ikke været problemer med at administrere brugen heraf. Hvis flere ønsker at benytte rummet, skiftes de til det. Der er typisk 4 til 6 indsatte i billardrummet ad gangen.

Derudover er der adgang til motionsrummet hvor der må være tre indsatte ad gangen. Som led i den generelle politik om at bevæge sig fra bodybuilder-kulturen til mere konditionsprægede former for motion har arresthuset, som nævnt under pkt. 2.3.3., fjernet nogle håndvægte og har besluttet ikke at indkøbe flere håndvægte. Arresthuset har desuden indkøbt et løbebånd og en motionscykel som benyttes flittigt.

Talsmændene var utilfredse med at der er blevet fjernet håndvægte fra motionsrummet og med at håndvægtene generelt er ved at blive afskaffet i kriminalforsorgen. Talsmændene mener ikke at de sikkerhedsmæssige og principielle argumenter mod håndvægte er fornuftige. De henviste dels til at de indsatte altid kan finde våben hvis det er det de ønsker, f.eks. har alle indsatte deres eget bestik, dels til at det ikke bør dikteres hvilken form for motion man skal dyrke i arresthuse og statsfængsler. I den forbindelse anførte talsmændene at der efter deres opfattelse er tale om et skævt fokus når man bruger hindring af motionsformer som middel til at bekæmpe stærke indsatte.

Jeg orienterede talsmændene om kriminalforsorgens generelle politik om at bevæge sig fra "bodybuilder-kulturen" til en øget grad af motions- og konditionstræning og oplyste samtidig at der formentlig ikke helt kan ses bort fra også det sikkerhedsmæssige problem der er forbundet med håndvægte. Jeg refererede overfor ledelsen talsmændenes holdning.

Jeg mener ikke at jeg har grundlag for at kritisere kriminalforsorgens generelle politik på dette område. Jeg kan på denne baggrund heller ikke kritisere at arresthuset – som et led i denne politik – har fjernet nogle (men ikke alle) håndvægte, og har besluttet ikke at indkøbe flere håndvægte. Jeg foretager mig derfor ikke mere i anledning af denne klage.

Endelig er der gårdtur hvor det er muligt at spille bold. Gårdturen ligger dog ikke i fritiden, men mellem kl. 13.00 og 14.00 (ifølge husordenen – der ikke er dateret, men som det under inspektionen blev oplyst netop var blevet ændret hvilket også fremgår af at den henviser til straffuldbyrdelsesloven). Tidligere var der adgang til gårdtur i videre omfang, men efter modtagelse af Direktoratet for Kriminalforsorgens skrivelse af 20. december 2000 blev gårdtur skåret ned til en time, dog er det efterfølgende efter anmodning fra de indsatte ændret til to timer i sommerperioden. Indskrænk-

ningen skyldes at der ikke er ressourcer til konstant overvågning i hele gårdturstiden som krævet af direktoratet i nævnte skrivelse.

Talsmændene klagede over denne begrænsning i adgangen til at afvikle gårdtur. De anførte at begrænsningen var sket efter et par undvigelse fra arresthuset uanset at de ikke havde direkte sammenhæng med afviklingen af gårdtur. Talsmændene anførte at de indsatte har følelsen af at der er tale om en kollektiv afstraffelse på grund af disse undvigelser. Den kollektive afstraffelse udgør ifølge talsmændene det reelle problem og er således baggrunden for klagen idet den ikke er i tråd med den gode omgangstone og de relativt gode forhold der i øvrigt er i arresthuset.

Ledelsen oplyste under det afsluttende møde at begrænsningen i adgangen til at afvikle gårdtur skyldes den ovenfor nævnte skrivelse af 20. december 2000 fra direktoratet til alle arresthusene. Af denne skrivelse fremgår det at der af sikkerhedsmæssige årsager skal være personale til stede på gårdtursarealet under afvikling af gårdtur. Arresthuset oplyste at der i hvert fald på hverdage ikke er personalemæssige ressourcer til at dække gårdtursarealet mere end 1 time om dagen, men der kunne eventuelt blive tale om en udvidelse af gårdturstiden i weekenderne. Skrivelsen af 20. december 2000 havde ikke baggrund i undvigelserne fra Arresthuset i Slagelse, men fra andre arresthuse hvor undvigelser var sket fra gårdtursarealet.

Ledelsen bemærkede endvidere at den ikke mener at den øgede sikkerhed som følge af det igangværende bygningsarbejde ville betyde nogen ændring for adgangen til gårdtur i arresthuset idet der ikke sker nogen ændringer for så vidt angår personaleressourcerne til afvikling af gårdtur.

Ledelsen udtrykte forståelse for at de indsatte opfattede de indførte begrænsninger som en kollektiv afstraffelse fordi der tidligere i arresthuset har været en forholdsvis fri adgang til gårdtur, men understregede at ret-

ningslinjerne er udstedt af direktoratet og ikke skal ses som en direkte følge af undvigelse fra Arresthuset i Slagelse.

I brevet af 18. november 2001 har talsmanden foreslået at der sættes et kamera op i gården således at de indsatte kan tilbringe mere tid i gården uden at det kræver yderligere personaleressourcer.

Da begrænsningen i adgangen til af afvikle gårdtur skyldes ovennævnte generelle skrivelse fra direktoratet til alle landet arresthuse og ikke forhold i Arresthuset i Slagelse, har jeg ingen bemærkninger til denne begrænsning.

Jeg har noteret mig at der i sommerhalvåret er adgang til to timers gårdtur (efter ønske fra de indsatte). Jeg har endvidere noteret mig arresthusets tilkendegivelse under inspektionen af at der muligvis kunne blive tale om en udvidelse også i weekenderne. Idet jeg går ud fra at arresthuset har overvejet denne mulighed, beder jeg arresthuset om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Jeg foretager mig ikke mere i anledning af talsmændenes forslag om opsætning af et kamera i gården. Jeg henviser til at det efter nævnte skrivelse af 20. december 2000 fra direktoratet er et krav at der skal være personale til stede på gårdtursarealet under afvikling af gårdtur.

Det oplyste om fritidstilbuddene (i øvrigt) i arresthuset giver mig ikke anledning til bemærkninger.

3.3. Undervisning

Arresthuset har en bevilling på 5 lektioner ugentligt. Skolelæreren anførte at bevillingen og de bygningsmæssige forhold (det forhold at der pt. ikke er noget skolelokale) udgør en begrænsning i undervisningsudbuddet. Som et led i ombygningen bliver der imidlertid, som nævnt under pkt. 2.1., etableret et skoleværelse hvilket vil øge mulighederne for fællesundervisning og dermed en mere optimal brug af de tildelte undervisningstimer. Også nu

forsøger man så vidt muligt at undervise flere i fællesskab i de eksisterende lokaler, men det er noget besværligt fordi der ikke findes et helt egnet lokale til formålet. (Det fremgår af direktoratets rapport at der tidligere har været et skolelokale med plads til 3-4 indsatte).

Uanset de nævnte begrænsninger får alle de indsatte som ønsker det, besøg af en lærer mindst en gang om ugen. Der uddeles materiale til de indsatte og rettes opgaver. De isolerede indsatte spørges altid om de ønsker undervisning.

Normalt bruges alle de bevilgede timer. Sidste år var der et overskud på 10 timer, men ellers plejer det at balancere. Direktoratet har været imødekommende overfor ansøgninger om øgede bevillinger hvis der i perioder har været brug for det.

I husordenen orienteres de indsatte om at læreren kommer hver torsdag.

Under inspektionen blev det oplyst at undervisningen først og fremmest består af specialundervisning.

Ombudsmanden har iværksat en spørgeskemaundersøgelse vedrørende forholdene i alle arresthusene. I Arresthuset i Slagelses besvarelse vedrørende spørgsmål om undervisning, har arresthuset bl.a. anført at der tilbydes undervisning i elementær dansk, regning, matematik og engelsk. I direktoratets rapport fra juni 1999 er det anført at undervisningen omfatter specialundervisning i dansk, regning og matematik, men at der undervises på højere niveau hvis der er behov for det. Det er ligeledes anført at udlændinge modtager undervisning hvis de ønsker det.

Jeg går ud fra at det fortsat forholder sig som angivet, dvs. at der kan undervises på højere niveau og i engelsk hvis der er behov for det, og at udlændinge kan modtage undervisning hvis de ønsker det.

I direktoratets rapport er det anført at der på daværende tidspunkt kun blev rejst få uddannelsessager, og at det bl.a. skyldtes at der var mange korttidsafsonere i arresthuset.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om det fortsat forholder sig sådan.

4. Lægebetjening mv.

Den alment praktiserende læge som betjener arresthuset, kommer i huset 1 gang ugentligt (hver onsdag). Som udgangspunkt er lægen der hver gang i 3 timer, men der er aldrig problemer hvis der er behov for længere tid.

I forhold til stofmisbrugere blev det oplyst at lægen koordinerer sin indsats og samarbejder direkte med det lokale (amtslige) misbrugsteam. Der sker enten nedtrapning eller vedligeholdelse typisk ved hjælp af metadon. Hvis misbrugsteamet ikke har udarbejdet en plan for den enkelte, laver lægen selv en.

I spørgeskemaet anførte arresthuset at medicinbeholdningen (herunder restmedicin) kontrolleres af lægen. Jeg går ud fra at det fortsat forholder sig sådan, og at lægen således returnerer eventuel restmedicin til apoteket.

Lægejournaler og medicin opbevares i et aflåst skab i lægeværelset, og det er kun lægen og arrestforvareren der har nøgle til dette skab, jf. pkt. 2.3.8.

5. Belægning mv.

Af en belægningsoversigt som jeg modtog under inspektionen, fremgår det at der denne dag var 16 varetægtsindsatte og 8 afsonere. Der var ingen kvinder blandt de indsatte denne dag.

Arresthuset har indimellem kvinder. De kan normalt godt være i fred for de mandlige indsatte. Arresthuset oplyste i den forbindelse at der er en god kontakt mellem indsatte og ansatte, og at det er arresthusets indtryk at personalet således får mange informationer om de indsatte og deres eventuelle problemer. Hvis en indsat føler sig trykket, vil personalet meget ofte mærke det.

Arresthuset har også indimellem unge under 18 år. De opholder sig som udgangspunkt uden fællesskab, medmindre der er flere unge på samme tid, eller hvis der findes en anden indsat der vurderes egnet til fællesskab med en ung.

Arresthuset får flere og flere indsatte som er udlændinge eller har anden etnisk baggrund end dansk. Det giver ikke på nuværende tidspunkt anledning til problemer af nogen art. Arresthuset forudså dog at en stigning i antallet af denne gruppe af indsatte i samme tempo som hidtil kan skabe problemer bl.a. ved grupperinger. Arresthuset anførte i den forbindelse navnlig at arresthuset oplevede at denne gruppe af indsatte har nogle helt anderledes æres- og moralbegreber som kan være vanskelige at forstå for personalet.

Det oplyste om belægning mv. giver mig ikke anledning til bemærkninger.

6. Andre forhold

6.1. Forplejning

Arresthuset får den daglige kost fra køkkenet i Statsfængslet i Jyderup. I kælderen har arresthuset en industrioovn til opvarmning af de daglige måltider. Derudover findes der ikke egentlige køkkenfaciliteter.

Talsmændene klagede over kosten, herunder at den ikke indeholder nok vitaminer fordi alle grøntsager er blevet kogt for længe. De rejste i den forbindelse spørgsmål om mulighederne for i forbindelse med ombygningen af arresthuset at få indført selvforplejning. Endvidere fremsatte talsmændene ønske om en fælles brødrister og eventuelt en fælles microbølgeovn til at varme brød, færdigretter mv. i. Talsmændene oplyste at ledelsen havde givet udtryk for at spørgsmålet om en brødrister ville blive drøftet på et personalemøde.

Ledelsen oplyste at der ikke i byggeplanerne indgår planer om etablering af køkkenfaciliteter med henblik på selvforplejning. Muligheden for en vis selvforplejning kunne dog ikke fuldstændig afvises, og ledelsen tog ønsket op til overvejelse. Ledelsen ville tillige overveje ønsket om en brødrister og eventuelt også en microbølgeovn.

Jeg orienterede talsmændene om den generelle sag som jeg på daværende tidspunkt fortsat havde under behandling vedrørende bl.a. spørgsmålet om arresthusmadens kvalitet. Jeg havde i den forbindelse anmodet direktoratet om at underrette mig om resultatet af de overvejelser som direktoratet gjorde sig idet jeg var bekendt med at direktoratet havde taget spørgsmålet op til generel overvejelse.

Direktoratet oplyste herefter i brev af 12. november 2001 bl.a. om udfaldet af et møde den 1. november 2001 med produktionskøkkenerne. Det frem-

går heraf bl.a. at der er sket nogle forbedringer af dybfrostforplejningen, og at der løbende arbejdes med udvikling af retter, samt at direktoratet har kontaktet en ekstern konsulent fra Slagteriskolen i Roskilde der vil gå ind i det fortsatte udviklingsarbejde. Afslutningsvis anførte direktoratet følgende:

”...

Direktoratet finder, at arbejdet med udviklingen af kosten til indsatte i arresthusene nu er bragt i fokus i en grad, at der er synlige resultater i form af forbedringer. Hverken direktoratet eller produktionskøkkenerne modtager klager i nævneværdigt omfang. Hvornår overvejelserne er afsluttet kan ikke oplyses på nuværende tidspunkt. Det er direktoratets opfattelse, at udviklingen på området skal følges løbende med henblik på at sikre den rette kvalitet i produkterne.

...”

Jeg meddelte herefter i brev af 29. november 2001 at jeg havde noteret mig det oplyste, herunder at der løbende arbejdes med udvikling af retter, og at direktoratet løbende vil følge udviklingen. Jeg bad fortsat direktoratet om at underrette mig om resultatet af de overvejelser som direktoratet foretager i sagen, men meddelte samtidig at jeg på det foreliggende grundlag ikke foretog mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om forplejningen til de indsatte i arresthusene. Jeg tilkendegav tillige at jeg dog fortsat i forbindelse med mine fremtidige inspektioner vil være opmærksom på dette forhold.

Direktoratet har efterfølgende i brev af 8. marts 2002 orienteret mig om et møde den 1. februar 2002 med produktionskøkkenerne om det igangværende udviklingsarbejde. Det fremgår heraf bl.a. at der fortsat sker forbedringer af dybfrostforplejningen, og at det løbende udviklingsarbejde bl.a. omfatter optimering af tilberedningsprocesser, udvikling af saucer mv.

På denne baggrund har jeg ikke grundlag for at foretage mig noget vedrørende selve kosten i relation til min inspektion af Arresthuset i Slagelse.

Jeg har ikke grund til at antage at arresthuset ikke følger de anvisninger som produktionskøkkenet har givet med hensyn til tilberedningen af kosten (jf. pkt. 5 i Direktoratet for Kriminalforsorgen vejledning om hygiejne og rengøring). Jeg har derfor heller ikke grund til at antage at kosten efter tilberedningen ikke længere skulle indeholde nok vitaminer. Det bemærkes at reglerne om forplejningen af de indsatte er udarbejdet i tæt samarbejde med og godkendt af Fødevarerdirektoratet (tidligere Levnedsmiddelstyrelsen), og at fremstillingen af maden i produktionskøkkenerne i Statsfængslet i Sdr. Omme og Statsfængslet i Jyderup forestås af faglærte værkemestre (kokkeuddannede). Jeg foretager mig derfor ikke mere i anledning af talsmændenes klage over dette forhold ud over at anmode ledelsen af arresthuset om at gøre personalet bekendt med talsmændenes klage således at personalet har skærpet opmærksomhed på nøje at følge den foreskrevne tilberedningstid.

Jeg beder arresthuset om at underrette mig om resultatet af arresthusets overvejelser med hensyn til at stille en brødrister og en mikrobølgeovn til de indsattes rådighed og om indførelse af delvis selvforplejning.

Arresthuset oplyste at der alle ugens dage, bortset fra søndage, kan bestilles mad udefra. Det er typisk grillmad og pizza der bestilles. Ifølge husordenen kan der købes grillmad mandag, tirsdag, torsdag, fredag og lørdag, og pizza om onsdagen.

6.2. Købmand

To gange om ugen (tirsdag og fredag) kommer arresthusets købmand. Bestilling sker via sedler der skal afleveres aftenen før. Da der ikke er køkkenfaciliteter til brug for de indsatte, kan der ikke indkøbes madvarer der kræver tilberedning. Arresthuset oplyste at ordningen fungerer udmærket.

I direktoratets rapport af juni 1999 er det anført at købmanden sælger sine varer til samme pris som i hans forretning, og at de indsatte kan købe tilbudsvarer.

Jeg går ud fra at det fortsat forholder sig som angivet i direktoratets rapport af juni 1999.

6.3. Fjernsyn

Tv kan ifølge husordenen lejes for 35 kr. om ugen. Arresthuset oplyste under inspektionen at de indsatte har mulighed for at se 30 kanaler.

6.4. Vaskemaskine og køleskabe

Der er som nævnt under bl.a. pkt. 2.3.9. to vaskemaskiner i arresthuset, en til arresthusets brug og en som benyttes af de indsatte til vask af eget tøj. Der er derimod ingen tørretumbler. Tøjet hænges til tørre på gangarealerne eller udenfor når vejret er til det.

Det blev ikke under inspektionen oplyst om arresthuset stiller vaskepulver gratis til rådighed, men såvel i arresthusets svar i spørgeskemasagen som i direktoratets rapport er det anført at de indsatte få stillet vaskepulver gratis til rådighed. Arresthuset følger således allerede kravet i Direktoratet for Kriminalforsorgens skrivelse af 8. november 2001 til arrestinspektørerne og arresthusene hvori direktoratet har meddelt at der fremover ikke må kræves betaling for brug af arresthusenes vaskemaskiner. Direktoratet har henvist til at de indsatte skal stilles økonomisk ens hvad enten de benytter arresthusets vaskemaskine eller sender deres tøj til vask på kriminalforsorgens centralvaskerier. (Regler om vask af de indsattes private tøj findes i øvrigt nu i Direktoratet for Kriminalforsorgens cirkulære af 26. marts 2002 om udlevering af beklædning m.v. til indsatte samt vask og reparation af indsattes private tøj).

På hver etage findes et køle-/fryseskab som de indsatte kan benytte. Det blev oplyst at det ikke giver anledning til problemer at de indsatte er fælles om køle- og fryseskab.

6.5. Fællesskab

I arbejdstiden mellem kl. 8.00 og kl. 15.00 er der som udgangspunkt ikke fællesskab, men de indsatte vil kunne få lov til at arbejde i fællesskab efter en konkret vurdering jf. pkt. 3.1.

For så vidt angår fritiden (efter kl. 15.00) foregik det på inspektionstidspunktet på den måde at celledørene var åbne, og det blev oplyst at de indsatte også måtte have fællesskab på tværs af etagerne, jf. pkt. 3.2. Der må ifølge husordenen højst være tre indsatte på cellen.

På baggrund af to undvigelser inden for relativ kort tid har Direktoratet for Kriminalforsorgen pålagt arresthuset at indføre begrænsninger i adgangen til fællesskab således at det ikke er muligt at samtlige indsatte har fællesskab uden for cellerne på en gang. Direktoratet har i brev af 19. september 2001 anmodet arresthuset om at udarbejde et ændret regelsæt der tager højde for at samtlige indsatte ikke frit kan bevæge sig rundt i arresthuset i fællesskabstiden. På tidspunktet for inspektionen var de nye retningslinjer under udarbejdelse.

I brevet af 18. november 2001 har talsmanden oplyst at der er fællesskab på hverdage mellem kl. 15.00 og 17.00 og igen mellem kl. 18.30 og 21.00, og i weekenderne tillige mellem kl. 13.00 og 15.00. Den tid bruges til tøjvask, bad, træning, købmandshandel, telefonsamtaler, samvær med de andre indsatte mv. Talsmanden har udtrykt stor tilfredshed med den måde som fællesskabet afvikles på – at dørene er åbne således at de indsatte ikke skal ringe på hver gang de skal noget. Når talsmanden nævner dette, skyldes det at de indsatte frygter at stramningen af sikkerheden vil omfatte den måde som fællesskabet afvikles på nu. Talsmanden har i den forbindelse anført at det er i de indsattes egen interesse at få fællesskabet til at fungere uden problemer, idet misbrug af de frie forhold vil medføre indskrænkninger heri for en periode. De frie forhold giver samtidig en følelse af ansvar som man har brug for senere i livet. Det er derfor talsmandens opfattelse at en stram-

ning af de eksisterende forhold vil ødelægge den gode tone og behagelige stemning i arresthuset og påvirke de indsatte selvverd i negativ retning.

Der var således på tidspunktet for dette brev endnu ikke sket ændringer i afviklingen af fællesskab.

Det oplyste om fællesskab som det blev praktiseret på inspektionstidspunktet, giver mig ikke anledning til bemærkninger. Jeg beder arresthuset om at oplyse om der nu er udfærdiget nye retningslinjer for afviklingen af fællesskab og om at sende mig en kopi heraf hvis (eller når) de er udfærdiget.

Til orientering for Arresthuset i Slagelse kan jeg oplyse at spørgsmålet om fællesskab i arresthusene indgår i den ovenfor nævnte spørgeskemaundersøgelsessag. Der har den 7. august 2001 været afholdt møde med organisationerne om en indstilling fra direktoratets arbejdsgruppe om fælles retningslinjer for fællesskab i arresthusene. Den 14. august 2001 oplyste direktoratet at direktoratet havde til hensigt at orientere om de endelige regler om fællesskab i arresthusene på arrestforvarermødet i oktober 2001. I brev af 20. november 2001 har direktoratet oplyst at arbejdsgruppens forslag til retningslinjer er i færd med at blive tilpasset og indarbejdet i bekendtgørelsen om de indsatte adgang til fællesskab med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner – sammen med indarbejdelse af ændringer på andre punkter i bekendtgørelsen. Direktoratet har tillige oplyst at direktoratet på arrestforvarermødet i oktober 2001 orienterede om det endelige udkast til reglerne for fællesskab i arresthusene, og at der i den forbindelse opstod spørgsmål om formuleringen af bestemmelserne om personalets tilsyn med indsatte i fællesskab. Direktoratet tilkendegav samtidig at direktoratet forventede at der blev udsendt en ny bekendtgørelse om indsatte adgang til fællesskab med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner inden for kort tid. Jeg har i brev af 22. november 2001 bedt direktoratet om at orientere mig når den nye bekendtgørelse om fællesskab udsendes. Direktoratet

har senest den 10. juni 2002 oplyst at udkast til ny bekendtgørelse er udfærdiget og vil blive forelagt ministeren.

6.6. De indsatte kontakt med omverdenen, herunder besøg og telefonsamtaler

Besøg kan ifølge arresthusets husorden finde sted alle ugens dage mellem kl. 13.00 og 20.00. Efter husordenen har de indsatte ret til et ugentligt besøg af en times varighed.

I svaret i spørgeskemaet har arresthuset anført at de indsatte har 1-2 besøg om ugen. Jeg forstår det sådan at de indsatte kan få et ekstra besøg hvis der er ledigt i besøgsrummet. Det fremgår endvidere af spørgeskemaet – og af husordenen – at besøg vil kunne finde sted i arbejdstiden (efter kl. 13.00). Videre fremgår det af svaret i spørgeskemaet at der er mulighed for at besøg kan strække sig ud over den tid som den indsatte har krav på.

Jeg går ud fra at det fortsat forholder sig sådan at de indsatte kan få et ekstra besøg hvis besøgslokalet er ledigt, og at besøgene kan have en længere varighed hvis besøgslokalet ikke er optaget når besøget er slut. Jeg går tillige ud fra at besøgende der kommer langvejs fra, vil kunne få tilladelse til besøg af længere varighed end en time, og at besøg (undtagelsesvist) vil kunne finde sted på andre tidspunkter end angivet i husordenen hvis den besøgende, f.eks. på grund af arbejde, ikke har mulighed for at komme inden for de angivne tidspunkter. Da der er mulighed for besøg både på hverdage og i weekender, går jeg dog samtidig ud fra at sidstnævnte situation kun vil forekomme sjældent.

Det oplyste om besøg giver mig således ikke anledning til bemærkninger.

Om telefonering oplyste arresthuset at telefonopkald til offentlige myndigheder eller forsvarsadvokater kan ske ved henvendelse til personalet og ved brug af arresthusets telefon. Øvrige samtaler kan de indsatte føre om afte-

nen fra arresthusets mønttelefon. Det gælder dog ikke indsatte der har besøgs- og brevkontrol. De indsatte har under normale omstændigheder adgang til to samtaler om ugen, men i særlige tilfælde kan de få flere. I husordenen er der orienteret om muligheden for at benytte mønttelefonen ”max.” to gange om ugen for indsatte der ikke har besøgs- og brevkontrol.

Arresthuset oplyste på forespørgsel at arresthuset ikke har nedfældet retningslinjer i anledning af de nye regler om afsoneres adgang til at telefonere under strafudståelsen.

Der er i straffuldbyrdelsesloven – der trådte i kraft den 1. juli 2001 – indført detaljerede regler om de indsattes ret til at føre telefonsamtaler. Reglerne gælder for indsatte der udstår fængselsstraf eller forvaring og altså også for denne kategori indsatte i arresthusene. Jeg henviser til straffuldbyrdelseslovens § 57 og til Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 378 af 17. maj 2001 (telefonbekendtgørelsen).

Da afsonere i overensstemmelse med de nye regler har mulighed for at telefonere, foretager jeg mig ikke mere vedrørende disse indsattes adgang til at telefonere. Jeg har noteret mig at varetægtsindsatte der ikke er undergivet brev- og besøgskontrol, har samme mulighed for at telefonere, og at alle indsatte kan benytte arresthusets telefon til samtaler med offentlige myndigheder og forsvarsadvokater.

6.7. Talsmandsordning

Jeg havde som nævnt under pkt. 1 samtale med talsmanden og dennes suppleant. Der var således på inspektionstidspunktet en talsmandsordning. Talsmændene oplyste at de var blevet valgt på et møde ca. 14 dage forud for inspektionen. På mødet var det blevet drøftet hvilke emner der skulle bringes op under mødet med mig. Jeg havde forud for inspektionen modtaget underretning om hvilke punkter talsmændene ønskede drøftet på mødet

under inspektionen. Disse forhold er omtalt under de enkelte punkter ovenfor hvor det er relevant og ellers i punkter nedenfor.

Også på dette område er der med straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden kommet detaljerede regler. Jeg henviser til lovens § 34 om de indsattes indflydelse på deres tilværelse under strafudståelsen, og til Direktoratet for Kriminalforsorgens bekendtgørelse nr. 369 af 17. maj 2001 (talsmandsbekendtgørelsen). Reglerne gælder også for varetægtsarrestanter der ikke er isolerede efter rettens bestemmelse, jf. bekendtgørelsens § 9.

Det er reglernes klare udgangspunkt at der skal være en talsmandsordning – også i arresthusene. Kun hvis de indsatte ikke ønsker at vælge talsmænd, kan der – i stedet for en egentlig talsmandsordning – blive tale om møder med alle indsatte eller grupper af indsatte, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

I bekendtgørelsens § 8, stk. 1, er det anført at institutionens leder skal fastsætte nærmere regler for gennemførelse af de indsattes medindflydelse, herunder om seks nærmere angivne forhold. Det drejer sig om antallet af talsmænd (stk. 1, nr. 1), hvor ofte der afholdes valg af talsmænd (stk. 1, nr. 2), om en eventuel fælles talsmand vælges af alle de indsatte eller af talsmændene (stk. 1, nr. 3), proceduren for valg af talsmand og eventuelt fælles talsmand samt om kontrollen med disse valg (stk. 1, nr. 4), hvor ofte der normalt skal ske drøftelser mellem institutionen og talsmændene (stk. 1, nr. 5) og om talsmændenes drøftelser skal foregå mellem institutionens ledelse eller med de medarbejdere der har ansvaret for de indsattes forhold på afdelinger (afdelingsafsnit), værksteder og undervisningshold (stk. 1, nr. 6). Direktoratet forudsatte i skrivelse nr. 74 af 16. maj 2001 hvormed bekendtgørelsen blev fremsendt til kriminalforsorgens institutioner, at disse regler blev fastsat inden bekendtgørelsens ikrafttræden, jf. sidste sætning i cirkulæreskrivelsen.

Arresthuset har i sin husorden oplyst om talsmandsordningen. Det fremgår ikke om denne orientering udgør den fastsættelse af regler som skal finde sted efter § 8, stk. 1, eller om der er tale om en orientering om regler som arresthuset i øvrigt har fastsat herom. Det er i husordenen bl.a. anført at der efter bekendtgørelsens § 1, jf. § 8, ”stk.1” kan vælges 1 talsmand. Det er endvidere anført at der afholdes valg hvert kvartal, at valget foregår hemmeligt og skriftligt, og at der kvartalsvis afholdes drøftelser med talsmanden. Der er i den forbindelse henvist til § 8, ”stk.” 2, 4 og 5.

Som det fremgår af ovennævnte, er de forhold der skal fastsættes regler om, angivet i § 8, stk. 1, nr. 1)-6). § 8 indeholder et stk. 2 og et stk. 3, der vedrører andre forhold ved talsmandsvirkksomheden, men ikke noget stk. 4 og 5. Henvisningen i husordenen til § 8, stk. 2, 4 og 5 er derfor en forkert angivelse af retsgrundlaget, og henvisningen til § 8, stk. 1 er ikke en helt fyldestgørende henvisning. Jeg henstiller derfor til arresthuset at ændre husordenen på dette punkt så der sker en korrekt henvisning. Jeg beder om underretning når det er sket ved fremsendelse af en kopi af ændringen.

Såfremt arresthuset har fastsat regler om talsmandsvirkksomheden (og husordenen således alene er en orientering herom), beder jeg arresthuset om at sende mig kopi af reglerne.

Der er fastsat regler om antal talsmænd (en talsmand, men der var på tidspunktet for inspektionen tillige valg en suppleant, jf. indledningen). Der er endvidere regler om hyppigheden af valg af talsmand, proceduren for valg af talsmand og hyppigheden af drøftelser mellem institutionen og talsmanden, jf. § 8, stk. 1, henholdsvis nr. 1, 2, 4 og 5. Da arresthuset har bestemt at der kun kan vælges en talsmand, er § 8, stk. 1, nr. 3 ikke relevant. Der mangler derimod regler om kontrol med valget af talsmand, jf. § 8, stk. 1, nr. 4), og om hvem drøftelserne skal finde sted med, jf. § 8, stk. 1, nr. 6.

Jeg henstiller derfor til arresthuset samtidig med ovennævnte præcisering at fastsætte regler om disse to forhold. Jeg beder om underretning når denne præcisering er sket.

6.8. Avishold

Det blev under inspektionen oplyst at arresthuset over bibliotekskontoen holder Sjællands Tidende, Berlingske Tidende og BT, jf. pkt. 2.3.3. Arresthuset stiller således gratis avis til rådighed for de indsatte.

Jeg kan til orientering oplyse at ombudsmanden i en konkret sag har modtaget kopi af et brev til en klager hvori direktoratet under henvisning til § 16, stk. 1, i den tidligere gældende bekendtgørelse om fuldbyrdelse af straf og til straffuldbyrdelseslovens § 58 har udtalt at de indsatte (afsonere) skal have stillet gratis avis til rådighed. En bestemmelse svarende til fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 16, stk. 1, og straffuldbyrdelseslovens § 58 findes for varetægtsarrestanters vedkommende i § 15, stk. 1, i bekendtgørelsen om ophold i varetægtsfængsel (nr. 491 af 12. september 1978 med senere ændringer). Jeg går derfor ud fra at der også er pligt til at stille gratis avis til rådighed for varetægtsarrestanter.

Efter § 58, stk. 3, i straffuldbyrdelsesloven, bør udenlandske indsatte så vidt muligt have adgang til aviser, tidsskrifter, bøger mv. på deres eget sprog.

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvorledes arresthuset har forholdt sig eller vil forholde sig i forhold til den nævnte bestemmelse.

6.9. Samarbejde med de sociale myndigheder

Arresthuset har et godt samarbejde med amtets misbrugsteam som jævnligt kommer i arresthuset for at tale med de af deres klienter som er indsat i arresthuset.

I øvrigt foregår samarbejdet med de sociale myndigheder normalt gennem den lokale afdeling af Kriminalforsorgen i Frihed (KIF). Arresthuset har et udmærket samarbejde med afdelingen.

6.10. Narko

Tidligere var der på grund af de bygningsmæssige forhold nærmest fri adgang til indsmugling af euforiserende stoffer. Efter de bygningsmæssige og sikkerhedsmæssige ændringer, herunder hegn, perimetersikring mv. bliver indsmugling noget mere vanskeligt.

Arresthuset har indimellem besøg af en ”narkohund”, og derudover bliver der foretaget visitationer. Ved disse lejligheder bliver der i perioder fundet euforiserende stoffer, dog som regel kun i begrænsede mængder. I andre perioder må arresthuset betegnes som stoffrit.

Arresthuset oplyste at der på tidspunktet for inspektionen ikke så vidt det var personalet bekendt, var indbyrdes afhængighed mellem de indsatte på grund af stoffer. Det kan der dog være i perioder hvor arresthuset huser narkomaner med sidemisbrug. Sidemisbruget bliver ikke oplyst overfor lægen, og de indsatte bliver så ikke behandlet i overensstemmelse med deres reelle behov. Derved kommer der let til at bestå afhængighedsforhold.

Sådanne afhængighedsforhold ender ofte med frivillige enrumanbringelser. Når indsatte går i frivilligt enrum, udfolder de ansatte store bestræbelser på at finde årsagen hertil og på at få løst problemet.

Det er naturligvis ikke acceptabelt hvis indsatte bringes i afhængighedsforhold til andre indsatte eller i øvrigt udnyttes på baggrund af handel med euforiserende stoffer. Jeg har noteret mig at arresthuset udfolder store bestræbelser på at finde årsagen til at indsatte går i frivilligt enrum og på at få løst problemet. Jeg går endvidere ud fra at ledelsen og det øvrige personale er særligt opmærksomme på problemet med indbyrdes afhængighed på grund af stoffer og i videst muligt omfang – udover afhjælpning – gennemfører foranstaltninger der sikrer at sådanne forhold undgås.

6.11. Vold mv.

Der blev ikke under inspektionen talt om vold mellem de indsatte indbyrdes eller indsattes vold mod personalet; men det blev oplyst at arresthuset har ikke problemer med dominans imellem de indsatte. Derimod er det arresthusets indtryk at fællesskabet fungerer ualmindeligt godt ligesom de ansatte har en rigtig god kontakt med den indsatte. Der er i det hele taget en god omgangstone i huset hvilket også er nødvendigt når der gennemsnitligt er normeret 2 ansatte til 29 indsatte. Det er også arresthusets indtryk at de indsatte er tilfredse med at være i arresthuset. (Arresthuset afviser imidlertid meget konsekvent de indsatte som ønsker at blive i arresthuset efter iværksættelse af straffuldbyrdelse, for derved at undgå at huset bliver fyldt med afsonere frem for varetægtsarrestanter).

6.12. El-artikler mv.

Det blev under rundgangen oplyst at de indsatte gerne må medbringe elartikler. Der blev ikke oplyst om begrænsninger i denne adgang. I arresthusets husorden (der som anført under pkt. 3.1. er af nyere dato) er det anført at der ikke kan indføres elektriske eller elektroniske artikler, bortset fra barbermaskine, hårtørrer, skægtrimmer og vækkeur.

Jeg anmoder arresthuset om en udtalelse vedrørende den tilsyneladende uoverensstemmelse mellem det der blev oplyst under inspektionen, og det der er anført i husordenen.

Talsmændene var utilfredse med at det ikke er tilladt at have DVD og PlayStation 2 i arresthuset. Det blev oplyst at talsmændene er bekendte med at man (i hvert fald) i Arresthuset i Ringsted og i Statsfængslet i Vridsløselille har tilladelse til besiddelse af disse effekter. Talsmændene oplyste samtidig at politiet har materiale til aflæsning af cd'er, at det ikke er muligt at brænde til DVD, og at det er tilladt for de indsatte (indtil videre, jf. nedenfor) at have (egne) cd-afspillere på cellerne.

Talsmændene var endvidere utilfredse med at arresthusets ledelse ville indføre en standardradio således at de indsatte ikke længere kan have deres egne radioer og cd-afspillere.

Ledelsen oplyste at det var sikkerhedsmæssige forhold som var baggrunden for forbuddet mod playStation 2 og DVD i arresthuset. For så vidt angik radioer forklarede ledelsen at arresthuset på grund af plads og af hensyn til visitation ville indføre et forbud mod at de indsatte medbringer egne radioer, og at man derfor fra Københavns Fængsler vil indkøbe et parti standardradioer til de indsatte.

I brevet af 18. november 2001 har talsmanden anført at de indsatte har hørt at direktoratet har planer om også at forbyde de indsatte at få udleveret PlayStation 1. Talsmanden anser det for meget beklageligt hvis det sker.

I forbindelse med min inspektion af andre arresthuse har jeg erfaret at reglerne om i hvilket omfang de indsatte kan benytte egne elektriske apparater mv., er vidt forskellige.

Det fremgår nu af straffuldbyrdslovens § 36, stk. 1, at en indsat har ret til at medtage, besidde og råde over egne genstande i institutionen, medmindre dette er uforeneligt med ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. Efter § 36, stk. 2, kan justitsministeren (Direktoratet for Kriminalforsorgen) fastsætte regler om begrænsninger i de indsattes ret efter § 36, stk. 1. Sådanne regler er fastsat i bekendtgørelse nr. 370 af 17. maj 2001 (genstands-bekendtgørelsen). I bekendtgørelsens § 2 er det angivet hvilke genstande der ikke må udleveres til indsatte. I bekendtgørelsen § 3 er det anført at institutionens leder skal fastsætte nærmere regler om udlevering af indsattes egne genstande. Institutionens leder kan i denne forbindelse under hensyn til forholdene i den enkelte institution fastsætte yderligere begrænsninger i indsattes ret til at medtage, besidde og råde over egne genstande i institutionen, herunder med hensyn til genstandenes størrelse, antal og art mv. Det

kan efter § 5, stk. 1, gøres til et vilkår for udlevering af radio og lignende, at apparatet mærkes med henblik på at kunne identificere apparatets ejer, og plomberes. Efter § 5, stk. 2, kan institutionens leder fastsætte regler om at elektriske apparater, herunder radio og lignende, i tilfælde, hvor institutionen ikke selv kan foretage en tilstrækkelig undersøgelse af apparatet, kun kan udleveres på betingelse af at den indsatte betaler for undersøgelsen.

Bekendtgørelsens regler suppleres af Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning nr. 75 af 16. maj 2001, der er knyttet til genstandsbekendtgørelsen. I vejledningens pkt. 8, afsnit tre, har direktoratet anført følgende:

”...

De regler, som fastsættes af institutionens leder, bør blandt andet indeholder retningslinjer om udlevering af følgende genstande:

...

3) Videoapparater, dvd-maskiner, tv-spil, dvd-film, disketter til tv-spil og lignende.

...”

I vejledningens pkt. 8, afsnit syv, er endvidere anført følgende:

”...

Radioer, cd-afspillere, båndoptagere uden mikrofon, cd'er, bånd og lignende bør normalt kunne udleveres, hvis forholdene i institutionen tillader det.

...”

For så vidt angår adgangen til PlayStation 2 kan jeg oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af andre arresthuse har jeg erfaret at også praksis med hensyn til udlevering af PlayStations er forskellige i arresthusene. I forbindelse med min inspektion af arresthuset i Nykøbing Mors anmodede jeg derfor direktoratet om en udtalelse vedrørende dette forhold. Direktora-

tet indhentede i den anledning oplysning fra de enkelte arresthuse om deres praksis. Direktoratet meddelte mig herefter bl.a. at der bør følges en ensartet praksis i arresthusene med hensyn til udlevering af egne PlayStations. Direktoratet vil derfor i forbindelse med udmøntningen af en indstilling fra en projektgruppen som direktoratet i sin tid har nedsat, overveje hvilken praksis arresthusene fremover skal følge på dette punkt og underrette mig om resultatet af disse overvejelser. Jeg tog det oplyste til efterretning, og noterede mig at direktoratet vil underrette mig om resultatet af disse overvejelser. Jeg har endnu ikke modtaget en sådan underretning.

Da der vil blive fastlagt en ensartet praksis for arresthusene, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om udlevering af PlayStations 2 til de indsatte i Arresthuset i Slagelse.

Vedrørende adgangen til DVD beder jeg arresthuset om at oplyse nærmere om de sikkerhedsmæssige forhold der er årsag til at de ikke kan udleveres til de indsatte..

For så vidt angår klagen over indførelse af standard-radioer, beder jeg arresthuset om at oplyse hvorvidt de standardradioer som arresthuset ønsker (eller har) indført indeholder cd- (og/eller kassette)afspiller således at de kan anvendes til gengivelse af musik efter den indsattes eget valg. I lyset af det anførte i vejledningens pkt. 8, afsnit syv, beder jeg tillige arresthuset om skriftligt at uddybe hvorfor forholdene i Arresthuset i Slagelse ikke længere tillader at de indsatte kan medbringe egne radioer og cd-afspillere mv. Jeg beder endvidere arresthuset om at oplyse om arresthuset har overvejet i stedet at fastsætte begrænsninger med hensyn til størrelse mv. af disse apparater, jf. bekendtgørelsens § 3, 2. pkt.

Jeg beder endvidere arresthuset om at oplyse om arresthuset har fastsat nærmere regler efter bekendtgørelsens § 3. I bekræftende fald beder jeg arresthuset om at sende mig et eksemplar af disse regler.

6.13. Information af indsatte

Under henvisning til at det af arresthusets svar i spørgeskemaundersøgelsen fremgår at arresthuset pr. 1. januar 1998 forventede at få en informationspjece og husordenen oversat til engelsk, spurgte jeg om dette var sket.

Arresthuset oplyste at der dels var kommet informationsmateriale på engelsk, og dels at husordenen (som allerede nævnt) netop var blevet ændret og på tidspunktet for inspektionen var ved at blive oversat til engelsk.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder arresthuset om at oplyse hvad det er for noget informationsmateriale der sigtes til, og sende mig en kopi eller et eksemplar heraf.

Jeg beder endvidere arresthuset oplyse om arresthuset har overvejet at indføre de forhold vedrørende fleksibilitet i forbindelse med besøg som ikke er nævnt i husordenen. Jeg sigter her til mulighederne for et ekstra eller et længerevarende besøg hvis lokalet er ledigt.

7. Samtaler med indsatte

Bortset fra samtalen med talsmændene havde jeg samtaler med i alt fem indsatte. De indsatte har alle modtaget særskilte breve herom. Under den afsluttende samtale med ledelsen orienterede jeg denne om indholdet af samtalerne med de indsatte. Jeg orienterede tillige ledelsen om at mange af de indsatte havde rost personalet, stedet og omgangstonen.

8. Rapportgennemgang

Ved starten af inspektionen anmodede jeg om udlån af arresthusets rapporter mv. for perioden fra den 1. juli 2001 (den dag straffuldbyrdelsesloven, lov nr. 432 af 31. maj 2000 om fuldbyrdelse af straf mv., trådte i kraft) til den 24. oktober 2001 vedrørende disciplinærsager.

Jeg modtog herefter 9 udskrifter af forhørsprotokollen med tilhørende indberetninger mv. Herudover modtog jeg 2 rapporter om fund af ulovlige effekter ved visitation af indsattes celler, 3 rapporter om fund af ulovlige effekter ved visitation af fællesrum/-arealer, en rapport om fund af ulovlige effekter blandt effekter der var blevet indleveret til en indsat, og en rapport om undvigelse under ledsagelse til tandlæge. De ulovlige effekter er inddraget, og i det ene af 2 tilfælde der vedrører fund af ulovlige effekter ved cellevisitation, er det på rapporten påført at den indsatte fik en advarsel. Da advarsel er en disciplinærstraf, jf. straffuldbyrdelseslovens § 68, stk. 1, indgår denne sag i gennemgangen nedenfor. De øvrige rapporter ud over forhørsrapporterne indgår derimod ikke i gennemgangen, heller ikke den anden sag der vedrører fund af ulovlige effekter ved cellevisitation, idet den pågældende i denne sag undveg dagen efter, og der (derfor) ikke ses at været behandlet en disciplinærsag i anledning af fundet.

8.1. Lidt om sagerne

6 af de 9 forhørssager vedrører varetægtsarrestanter og de 3 andre afsonere. 5 af de 9 sager vedrører besiddelse af en mobiltelefon. 2 sager vedrører besiddelse af henholdsvis injektionsnåle og ampuller i det ene tilfælde og hash i det andet tilfælde. De sidste 2 sager vedrører henholdsvis upassende sprogbrug mv. og udgangsmisbrug. I den sidstnævnte sag fik den indsatte udgangskarantæne i 5 måneder, og i de 8 andre sager blev de indsatte ikendt strafcelle, i et tilfælde i 3 dage, i 6 tilfælde i 5 dage og i det sidste tilfælde i 14 dage. Det fremgår af denne sag at den langvarige strafcelle skyldtes at den indsatte 2½ måned forinden var blevet ikendt strafcelle i 5 dage for lignende forhold. Denne sag er også blandt de sager som min gen-

nemgang omfatter. I de sager hvor der blev fundet ulovlige effekter, blev disse inddraget. I 2 tilfælde skete der konfiskation.

Sagen med advarslen (rapport af 22. august 2001) omfatter en varetægtsarrestant og vedrører fund af hashsmuld og rygebon.

Notaterne i forhørsprotokollen (der alle er på højst en side) er fortløbende nummereret, og der henvises til dette nummer i det følgende. Den første udskrift af forhørsprotokollen vedrører et forhør den 2. august 2001 (nummer 30/01).

8.2. Retsgrundlag

Reglerne om anvendelse af disciplinærsager over for afsonere findes i straffuldbyrdslovens kapitel 11 (§§ 67 ff.). Efter lovens § 70, stk. 3 og § 72 fastsætter justitsministeren nærmere regler om henholdsvis udståelse af straffcelle og behandlingen af disciplinærsager. Sådanne bestemmelser er fastsat i bekendtgørelse nr. 385 af 17. maj 2001 om udståelse af straffcelle, anvendelse af forhørscelle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinærstraffbekendtgørelsen).

For så vidt angår varetægtsarrestanter findes hjemlen til ikendelse af disciplinærstraf i retsplejelovens § 775, stk.1, men ellers finder reglerne for afsonere i straffuldbyrdsloven og disciplinærstraffbekendtgørelsen tilsvarende anvendelse, dog således at varetægtsarrestanter højst kan ikendes straffcelle i to uger, jf. disciplinærstraffbekendtgørelsens 1, stk. 2.

Direktoratet har i forlængelse af disse regler udstedt en vejledning nr. 91 af 16. maj 2001 om behandlingen af sager om disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb (disciplinærstraffvejledningen).

Konfiskation over for afsonere sker med hjemmel i straffuldbyrdelseslovens § 73. I medfør af § 73, stk. 4, er der udstedt en bekendtgørelse nr. 386 af 17. maj 2001 om behandlingen af sager om konfiskation i kriminalforsorgens institutioner (konfiskationsbekendtgørelsen). Af § 1, stk. 1 i denne bekendtgørelse fremgår det at procedurereglerne i disciplinærstrafbekendtgørelsens §§ 5-9 også finder anvendelse ved konfiskation. Som det allerede fremgår af titlen på disciplinærstrafvejledningen omhandler den også konfiskation.

De gældende regler er i alt væsentligt en videreførsel af de regler der gjaldt før straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden.

De regler der gælder for behandling af disciplinærsager, finder også anvendelse i tilfælde hvor der anvendes andre reaktioner end disciplinærstraf, jf. vejledningens pkt. 11, 3. afsnit. Den sag hvori der blev givet udgangskarantæne, indgår derfor også i gennemgangen nedenfor.

8.2.1. Forhørsceanbringelse

Efter lovens § 71 kan en indsat anbringes i forhørscele hvis der er begrundet mistanke om at denne har overtrådt bestemmelser der må antages at medføre strafcelle som disciplinærstraf, og hvis forhørsceanbringelse er nødvendig af hensyn til gennemførelsen af undersøgelser i disciplinærsagen. I disciplinærstrafvejledningens pkt. 3, 5. afsnit, er det anført at det vil kunne være tilfældet hvis der er grund til at antage at sagens faktiske omstændigheder ikke kan afklares hvis den indsatte har adgang til fællesskab, f.eks. fordi den indsatte vil kunne påvirke eventuelle vidner eller i øvrigt vanskeliggøre undersøgelsens gennemførelse.

Anbringelse i forhørscele må efter lovens § 71, stk. 2 ikke udstrækkes i længere tid end undersøgelsen nødvendiggør, og kan

højest vare 5 dage. Den tid som en indsat har været anbragt i forhørscele, skal efter stk. 3. fradrages i udståelsen af strafcelle. Anbringelse i forhørscele sker efter samme regler som udståelse af strafcelle, jf. stk. 4.

Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 5, skal der gøres notat om dato og klokkeslæt for ”anbringelsens” iværksættelse og ophør. Da denne bestemmelse findes i et afsnit der vedrører både anvendelse af forhørscele og udståelse af strafcelle, går jeg ud fra at bestemmelsen ikke kun omfatter anbringelse i strafcelle, men tillige anbringelse i forhørscele. Det følger i øvrigt af disciplinærstrafvejledningens pkt. 9, sidste pind (som er citeret nedenfor), at notatet om disciplinærsagen skal indeholde oplysning om varigheden af en eventuel forudgående forhørscelleanbringelse.

Efter bekendtgørelsens § 3, stk. 1, træffes afgørelse om anbringelse i forhørscele af institutionens leder, eller den der bemyndiges dertil. Hvis forholdene i det enkelte tilfælde ikke tillader at man afventer en bestemmelse fra en efter stk. 1 kompetent person, træffes bestemmelsen af den tilstedeværende funktionær som er ansvarlig for det pågældende tjenesteområde. I sådanne tilfælde skal en efter stk. 1 kompetent person så hurtigt som muligt underrettes om det passerede, jf. § 3, stk. 2. Den indsatte skal endvidere så hurtigt som muligt orienteres om begrundelsen for anbringelsen i forhørscele og have lejlighed til at udtale sig, jf. § 3, stk. 3.

Der var forhørscelleanbringelse i 6 af sagerne (forhørsprotokol nr. 30/01 (hvor der er anvendt formuleringen at indsatte er hensat i ”enrum” med henblik på forhør), 33/01, 34/01, 35/01, 36/01 og 38/01). 2 af sagerne vedrørte fund af henholdsvis ampuller mv. og hash, en sag upassende sprogbrug mv. og de 3 sidste sager fund af mobiltelefoner.

I de 2 andre tilfælde hvor der blev fundet mobiltelefoner (forhørsprotokol nr. 31/01 og 32/01), skete der så vidt ses ikke forhørscelleanbringelse. Umiddelbart synes disse sager ikke at adskille sig fra de 3 andre.

Jeg beder arresthuset om at oplyse årsagen til at der i sagerne med forhørsudskrift nr. 34/01, 36/01 og 38/01 skete forhørscelleanbringelse, mens der ikke skete forhørscelleanbringelse i sagerne med forhørsudskrift nr. 31/01 og 32/01.

I alle tilfælde med forhørscelleanbringelse udmundede disciplinærsagen i en disciplinærstraf i form af strafcelle.

I ingen af de 6 tilfælde er der oplysninger om at der er foretaget yderligere undersøgelser efter anbringelsen i forhørscelle.

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvilke(n) undersøgelse(r) der nødvendiggjorde en forhørscelleanbringelse i de enkelte tilfælde, jf. betingelsen herom i straffuldbyrdelseslovens § 71, stk. 1.

I 3 tilfælde er der notat om tidspunktet for anbringelse i forhørscelle, men der er i intet tilfælde i det foreliggende materiale notat om hvornår forhørscelleanbringelsen ophørte. Af notat om tidspunktet for ophør af strafcelleanbringelsen – som er angivet i alle tilfælde – fremgår det dog at forhørscelleanbringelserne, på nær i et tilfælde, har varet frem til afholdelsen af forhøret idet ophørstidspunktet er beregnet fra tidspunktet for hensættelsen i forhørscelle. Det ene tilfælde drejer sig om forhørsudskrift nr. 33/01. Det er en af de sager hvor der ikke er notat om tidspunktet for anbringelsen i forhørscelle. Af den underliggende rapport fremgår alene at den episode der gav anledning til disciplinærsagen, fandt sted den 15. au-

gust 2001, men ikke hvornår denne dag. Der er imidlertid en magtanvendelsesrapport hvoraf det fremgår at det umiddelbart efter episoden blev nødvendigt at anvende magt over for den indsatte, og denne magtanvendelse fandt sted kl. 10.55. Forhør blev afholdt den 20. august 2001, kl. 14.40, og den indsatte blev ikendt en disciplinærstraf af strafcelle i 5 dage der ifølge forhørsnotatet udløb samme dag kl. 21.00.

Jeg anmoder arresthuset om at oplyse det nøjagtige tidspunkt for anbringelsen af den indsatte i forhørscelle i denne sag. Såfremt det skete før kl. 21.00 den 15. august 2001, beder jeg arresthuset om at oplyse hvorfor strafcelleanbringelsen først udløb kl. 21.00 den 20. august 2001. Jeg anmoder endvidere arresthuset om at oplyse hvorfor det var nødvendigt at lade den indsatte være anbragt i forhørscelle helt frem til forhøret der først fandt sted 5 dage efter at den episode der gav anledning hertil, fandt sted.

Forhør blev i et af de øvrige 5 tilfælde afholdt samme dag som forholdet fandt sted, og i et andet tilfælde dagen efter. I de øvrige 3 tilfælde blev forhør afholdt henholdsvis 2 dage efter (2 tilfælde) og 3 dage efter den dag som forholdet fandt sted.

I forlængelse af ovennævnte anmodning om oplysning om hvilke(n) undersøgelse(r) der nødvendiggjorde en forhørscelleanbringelse (jf. straffuldbyrdelseslovens § 71, stk. 1), beder jeg arresthuset om at oplyse hvorvidt disse undersøgelser nødvendiggjorde at de indsatte i alle de sidstnævnte 3 tilfælde var forhørscelleanbragt frem til forhøret. Det bemærkes at jeg er opmærksom på at to af forholdene fandt sted på lørdage (forhør blev afholdt henholdsvis mandag og tirsdag i ugen efter).

Såfremt tidspunktet for anbringelse i forhørscelle ikke (tillige) noteres andet sted, går jeg endvidere ud fra at arresthuset fremover vil sørge for at det angives i alle tilfælde, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 2, stk. 5.

Det fremgår, som nævnt ovenfor, at der er i udståelsen af strafcelle er sket fradrag for den tid som de indsatte var anbragt i forhørscelle, jf. straffuldbyrdelseslovens § 71, stk. 3.

Det fremgår ikke i noget tilfælde hvem der har truffet afgørelserne om forhørscelleanbringelse. Såfremt afgørelse i medfør af bekendtgørelsens § 3, stk. 2, er truffet af en anden end den der er kompetent hertil, fremgår det heller ikke om, og i givet fald hvornår, der er sket underretning af den kompetente person, jf. bestemmelsens 2. pkt. Det fremgår heller ikke om der er forholdt i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 3, stk. 3.

I direktoratets rapport fra juni 1999 bemærkede direktoratet at det skal fremgå af sagen om, og i givet fald hvornår, institutionens leder er underrettet om en beslutning om forhørscelleanbringelse, og om den indsatte har modtaget en begrundelse for anbringelsen og har haft lejlighed til at udtale sig.

Jeg beder arresthuset om at oplyse om der er sket delegation af kompetencen til at træffe bestemmelse om forhørscelleanbringelse, og i givet fald hvem der er bemyndiget hertil. Såfremt afgørelse i de konkrete tilfælde er truffet af en anden end den der er kompetent hertil, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, beder jeg endvidere arresthuset om at oplyse om, og i givet fald hvornår, der er sket underretning af den kompetente person. (I et tilfælde er forhør afholdt samme dag (men det fremgår ikke på hvilket tidspunkt) og forhørslederen er således underrettet samme dag. Det drejer sig om sagen med forhør nr. 30/01). Jeg beder endvidere om en udtalelse om overholdelsen af bekendtgørelsens § 3, stk. 3 i de konkrete sager. Hvis der foreligger notater vedrørende disse spørgsmål, beder jeg om kopi heraf.

8.2.2. Sagsbehandlingstiden

Disciplinærsager skal behandles hurtigst muligt, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 5.

I forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Nykøbing Falster udtalte jeg at forhør der afholdes op til tre dage efter indberetningen, efter min opfattelse for så vidt er i overensstemmelse med § 7, stk. 2. Jeg bad samtidig Direktoratet for Kriminalforsorgen om en udtalelse om hvor grænsen ligger i bestemmelsen der dengang fandtes i det dagældende disciplinærstrafcirkulæres § 7, stk. 2 (når der ikke foreligger særlige omstændigheder der gør at forhør ikke kan afholdes inden for tre dage, f.eks. at den indsatte på grund af undvigelse eller lignende er fraværende fra institutionen). Direktoratet anførte i en udtalelse af 1. december 1999 følgende:

”...

Cirkulærets § 7, stk. 2, vedrører alle de sagsbehandlingsskridt, der findes påkrævet, for at disciplinærsagen kan gennemføres, jf. § 7, stk. 1.

I en række tilfælde vil det være påkrævet at indhente yderligere indberetninger eller foretage afhøringer af personale eller medindsatte. Disse sagsbehandlingsskridt vil almindeligvis foretages inden forhøret af den indsatte, jf. herved cirkulærets § 9. Endvidere kan det i en række situationer være nødvendigt at foretage genafhøring af såvel den indsatte som af vidner.

Det er direktoratets opfattelse, at der allerede af disse grunde ikke kan fastsættes en fast øvre grænse for, hvor lang tid der må gå inden (endeligt) forhør af den indsatte. Der henses her bl.a. til, at personale, der skal afhøres, kan have tjenestefri, være på ferie etc.

Det er dog direktoratets opfattelse, at der altid snarest skal foretages en gennemlæsning af en indberetning, når denne modtages, med henblik på en vurdering af, hvorledes sagens videre behandling skal tilrettelægges, således at yderligere bevisoptagelse kan ske hurtigst muligt.

Det er endvidere direktoratets opfattelse, at forhør af den indsatte bør ske hurtigst muligt, således at den indsatte endnu har det passerede i frisk erindring, da dette findes at have betydning for den indsattes mulighed for at forsvare sig og fremkomme med fyldestgørende oplysninger til brug for disciplinærsagens afgørelse.”

I opfølgingsrapport af 25. februar 2000 vedrørende min inspektion af Arresthuset i Nykøbing Falster tog jeg direktoratets oplysninger til efterretning – med den bemærkning at min anmodning om en udtalelse om grænsen netop vedrørte den situation hvor der ikke er særlige omstændigheder til hinder for afholdelse af forhør (f.eks. fravær af personale/indsatte der skal afhøres).

Jeg har i efterfølgende rapporter supplerende bemærket om spørgsmålet at der ved vurderingen af spørgsmålet om tidsaspektet i behandlingen af sagen efter min opfattelse i øvrigt må lægges vægt på om den indsatte i forbindelse med det disciplinære forhold er hensat i forhørscele eller foreløbig enrum.

Disciplinærstrafvejledningen indeholder under pkt. 3 en vejledning om sagsbehandlingen der indholdsmæssigt svarer til det som direktoratet anførte i ovennævnte udtalelse.

For så vidt angår forhørsceleanbringelse fremgår det, som anført under pkt. 8.2.1., nu af straffuldbyrdelseslovens § 71, stk. 2, at en sådan anbringelse højst må vare 5 dage.

Som allerede nævnt blev der i 6 af forhørssagerne afholdt forhør henholdsvis samme dag, dagen efter og 2, 3 og 5 dage efter at den episode der gav anledning til disciplinærsagen fandt sted. I de 3 forhørssager hvor der ikke var forhørsceleanbringelse, fandt forhøret sted henholdsvis dagen efter (i 2 tilfælde) og 2 dage efter at den episode der gav anledning til disciplinærsagen, fandt sted. Der er ikke i den sag hvor der gik 5 dage før der blev afholdt forhør, anført noget i forhørsnotatet om årsagen hertil. (Direktoratet henledte i sin rapport fra 1999 arresthusets opmærksomhed på muligheden for at forsyne forhøret med en bemærkning herom såfremt der er særlige grunde til at et forhør trækker ud.)

Jeg beder arresthuset om at oplyse hvorfor der i det ene tilfælde (forhørsudskrift nr. 33/01) gik 5 dage før der blev afholdt forhør.

Tidsforløbet i de øvrige forhørssager giver mig ikke anledning til bemærkninger.

I den sag hvor der blev givet en advarsel (rapport af 22. august 2001), fremgår det ikke hvornår den blev givet.

Jeg anmoder arresthuset om at oplyse dette.

8.2.3. Sagsbehandlingsregler

§§ 6, 7 og 8 i disciplinærstrafbekendtgørelsen har følgende indhold:

”§ 6. I disciplinærsager, hvor der alene er tale om at anvende advarsel eller bøde, kan sagen behandles, uden at den indsatte er til stede, hvis overtrædelsen umiddelbart har kunnet konstateres, eller hvis sagens omstændigheder i øvrigt må anses for fuldt klarlagt. Det er endvidere en forudsætning for at behandle sagen, uden at den indsatte er til stede, at den pågældende ikke ønsker at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Den indsatte skal skriftligt underrettes om,

- 1) hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og
- 2) at den pågældende har adgang til at udtale sig i sagen.

§ 7. I andre disciplinærsager skal den indsatte gøres bekendt med, hvad der er indberettet, og i hovedtræk orienteres om, hvad der måtte være fremkommet under eventuelle afhøringer. Den indsatte skal have adgang til at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Afgørelsen skal træffes, mens den indsatte er til stede.

Stk. 3. Alle afhøringer skal overværes af en af institutionens ansatte.

Stk. 4. Ved forhørets begyndelse skal den indsatte orienteres om sine rettigheder i forbindelse med sagens behandling, herunder

- 1) retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre, jf. forvaltningslovens § 8,
- 2) retten til aktindsigt i de dokumenter, der ligger til grund for forhøret, jf. forvaltningslovens kapitel 4,
- 3) retten til at udtale sig, før der træffes afgørelse, og at dette ikke medfører nogen pligt for den indsatte til at udtale sig,

- 4) retten til ikke at godkende gengivelsen af sin forklaring, jf. § 8, stk. 5, 5. pkt., og
 - 5) retten til efter anmodning at få udleveret en kopi af det i medfør af § 8 udarbejdede notat, jf. § 9
- Stk. 5.* Hvis den indsatte ikke ønsker at være til stede, kan disciplinærsagen gennemføres uden den pågældendes tilstedeværelse. § 6, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 8. Der skal gøres notat om disciplinærsagens behandling i en særlig protokol.

Stk. 2. Notatet skal indeholde

- 1) en gengivelse af, hvad der er indberettet,
- 2) oplysning om, hvilke bestemmelser der er overtrådt,
- 3) oplysning om afgørelsen,
- 4) oplysning om dato og klokkeslæt for, hvornår afgørelsen er meddelt den indsatte,
- 5) oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at klage til justitsministeren, og
- 6) oplysning om, hvornår fristen for at indgive klage udløber, jf. Strafffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 2.

Stk. 3. Hvis der er tale om en afgørelse, der er omfattet af straffuldbyrdelseslovens § 112, skal notatet desuden indeholde oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse.

Stk. 4. Ved behandling af disciplinærsager efter § 6 skal det udover det i stk. 2 nævnte fremgå af notatet, at den indsatte skriftligt er underrettet om, hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og at den pågældende har adgang til at udtale sig, jf. § 6, stk. 2.

Stk. 5. Ved behandling af disciplinærsager efter § 7 skal notatet udover det i stk. 2 nævnte indeholde en gengivelse af de afgivne forklaringer, som skal protokolleres, mens den, der afgiver forklaring, er til stede. Notatet skal endvidere indeholde nærmere oplysning om, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet. Videre skal notatet indeholde oplysninger om eventuelle begrænsninger i retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre og i retten til aktindsigt, jf. § 7, stk. 4, nr. 1 og 2. Endelig skal notatet indeholde en begrundelse, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24. Notatet skal søges affattet sådan, at det kan godkendes af den pågældende. Det skal fremgå af notatet, om den indsatte har godkendt det. Hvis den indsatte ikke har ønsket at være til stede under forhøret, skal dette endvidere fremgå af notatet.”

8.2.4. Partshøring mv.

Det fremgår ikke af rapporten i advarselssagen om den indsatte forud for meddelelse af advarslen skriftligt blev orienteret om hvilken afgørelse arresthuset agtede at træffe, og om at han havde adgang til at udtale sig, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6, stk. 2, nr. 1 og 2.

Jeg anmoder arresthuset om at oplyse herom og i bekræftende fald vedlægge en kopi af denne skriftlige orientering. Om det manglende notat henviser jeg til pkt. 8.2.7.2.

Det er ikke i partshøringsbestemmelsen i bekendtgørelsens § 6 ligesom i § 7 angivet at den indsatte skal orienteres om hvad der er indberettet. Efter bekendtgørelsens § 8, stk. 2, nr. 1, skal det indberettede (blot) angives i det notat der skal udfærdiges, men det kan i princippet udfærdiges efter at den indsatte har haft adgang til at udtale sig. (Som det fremgår under pkt. 8.2.7., ses selve indberetningen at udgøre notatet i det konkrete tilfælde.)

Til orientering for Arresthuset i Slagelse kan jeg oplyse at jeg i forbindelse med min inspektion af Fængselsafdelingen i Amstrup udtalte at det imidlertid følger forudsætningsvis af bestemmelsen i bekendtgørelsens § 6 (dengang det dagældende disciplinærstraf-cirkulæres § 8) og direkte af forvaltningslovens § 19, at partshøring også i disse sager skal ske ved at den indsatte gøres bekendt med indberetningen således at den indsatte på dette grundlag kan tage stilling til om han/hun vil benytte sig af adgangen til at udtale sig i sagen.

Det fremgår af alle forhørsnotaterne at den indsatte er gjort bekendt med "anledningen til afhøringen", dvs. med det indberettede (som i alle tilfælde lige inden er gengivet), og alle indsatte har haft lejlighed til at udtale sig herom, jf. § 7, stk. 1.

Der er således i alle forhørssagerne sket fornøden partshøring efter bekendtgørelsens § 7, stk. 1, og forvaltningslovens § 19.

Selv om der ikke er tvivl om at det citerede ("anledningen til afhøringen") henviser til det indberettede, er det efter min opfattelse mest hensigtsmæssigt at anvende samme formulering som i bestemmelsen i § 7, stk. 1.

Da det efter notatet i protokollen om afgørelsen i sagen i alle tilfælde er anført at den indsatte er gjort bekendt med adgangen til at klage til direktoratet over afgørelsen, lægger jeg endvidere til grund at afgørelserne i sagerne blev truffet under den indsattes fysiske tilstedeværelse, jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 2.

8.2.5. Forhørsvidner

Alle afhøringer skal overværes af en af institutionens ansatte, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 7, stk. 3, og det skal af forhørsprotokollen fremgå hvem der har fungeret som vidne, jf. disciplinærstrafvejledningens pkt. 10, 6. afsnit.

Den der har indberettet det disciplinære forhold, og andre der har været involveret i forholdet, må ifølge vejledningens pkt. 8 ikke fungere som vidne i sagen. Er der ikke andre personalemedlemmer til stede, bør forhøret udsættes, medmindre den indsatte ønsker forhøret gennemført, eller særlige omstændigheder taler imod en udsættelse af forhøret.

I alle de sager hvor der har været afholdt forhør, fremgår det af forhørsprotokollen at forhøret blev overværet af et vidne. Vidnet var i alle tilfælde en anden person end de personer der er nævnt i indberetningen i sagen.

8.2.6. Vejledning om rettigheder

Efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 7, stk. 4, skal den indsatte ved forhørets begyndelse orienteres om sine rettigheder i forbindelse med forhøret, herunder fem nærmere angivne rettigheder.

Bestemmelsen i disciplinærstrafbekendtgørelsens § 7, stk. 4, om vejledning om rettigheder ved forhørets begyndelse er med enkelte tilføjelser gengivet i disciplinærstrafvejledningens pkt. 4. I forlængelse heraf har direktoratet anført følgende:

”Det er ikke tilstrækkeligt, at det generelt anføres, at den indsatte er orienteret om sine rettigheder. Rettighederne skal nævnes særskilt, og det skal fremgå tydeligt, at den indsatte er vejledt om hver enkelt af dem, f.eks. ved afkrydsning i en fortrykt blanket.”

Det er i øvrigt under punkt 9 i vejledningen anført at notatet i forhørssagen (jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 8, stk. 1) skal indeholde oplysning om hvad der er vejledt om.

I alle forhørsnotaterne er det umiddelbart efter notatet om at den indsatte er gjort bekendt med anledningen til forhøret, angivet at den indsatte før afhøringen er gjort bekendt med sine rettigheder i forbindelse hermed, og at der er udleveret en kopi vedrørende disse rettigheder. Rettighederne er ikke nævnt særskilt i selve forhørsnotatet, herunder ved afkrydsning i en fortrykt blanket til brug for udarbejdelsen af forhørsnotatet, men de indsatte har som angivet modtaget en skriftlig vejledning.

Jeg er bekendt med at direktoratet ved flere af sine andre inspektioner har anbefalet arresthusene at udarbejde en skriftlig vejledning til udlevering til de indsatte ved forhørets begyndelse, således at det på den måde ”sikres, at pågældende er orienteret om alle sine rettigheder” (citater fra direktoratets inspektionsrapport af september 1996 vedrørende inspektion af Arresthuset i Vejle – det første arresthuset som direktoratet inspicerede). Sætningen er efterfølgende ændret til ”... orienteret om og har fået gennemgået alle sine ret-

tigheder” (rapport af oktober 1997 om inspektion af Arresthuset i Nykøbing Mors).

Så vidt jeg forstår bestemmelsen i disciplinærstrafbekendtgørelsens § 7, stk. 4, skal den indsatte ved forhørets begyndelse mundtligt vejledes om hver enkelt af de fem rettigheder, også selv om der udleveres en skriftlig vejledning hvori alle fem rettigheder er nævnt. Jeg henviser også til sidstnævnte citat hvorefter den indsatte ikke kun skal orienteres om, men også have fået ”gennemgået” alle sine rettigheder.

Da det er anført i forhørsnotaterne i de konkrete sager at den indsatte er gjort bekendt med sine rettigheder ”og” har modtaget en skriftlig vejledning, ses den indsatte også at være blevet vejledt mundtligt om sine rettigheder. Jeg går ud fra at ”sine” rettigheder dækker over alle fem rettigheder, og at den indsatte således mundtligt (og skriftligt) er vejledt om hver enkelt af de fem rettigheder.

Af rapporten af juni 1999 fra direktoratets inspektion af arresthuset fremgår det at arresthuset på daværende tidspunkt benyttede den ovenfor nævnte fremgangsmåde med generelt at angive at den indsatte var vejledt om sine rettigheder, og at der var udleveret en kopi heraf til den indsatte. Det fremgår endvidere at direktoratet modtog en kopi af denne skriftlige vejledning hvoraf det fremgik at samtlige de nævnte rettigheder var angivet. Direktoratet anbefalede arresthuset at ændre formuleringen på ét punkt, så det tydeligt fremgår at den indsatte har ret – men ikke pligt – til at udtale sig i sagen (jf. nu bekendtgørelsens § 7, stk. 4, nr. 3).

Jeg går ud fra at arresthuset har ændret formuleringen i overensstemmelse med direktoratets anbefaling. Jeg anmoder dog for en ordens skyld arresthuset om at sende mig et eksemplar af den skriftlige vejledning der udleveres til de indsatte.

Herudover kom direktoratet ikke med bemærkninger til arresthusets fremgangsmåde. Direktoratet har således (på daværende tidspunkt) så vidt ses fundet at notatpligten var opfyldt ved at det generelt var oplyst i forhørsnotatet at den indsatte var vejledt om sine rettigheder når samtlige de rettigheder der skal vejledes om, var nævnt i en skriftlig vejledning som samtidig blev udleveret.

Efter det citerede fra pkt. 4 i den nugældende vejledning er der pligt til i selve forhørsnotatet særskilt at nævne hver enkelt af de rettigheder som der er vejledt om, og det skal fremgå tydeligt at den indsatte er vejledt om hver enkelt rettighed, eventuelt ved afkrydsning i fortrykte rubrikker. Med andre ord synes det ikke længere at være tilstrækkeligt at det i forhørsnotatet generelt oplyses at den indsatte er orienteret om (samtlige) sine rettigheder, selv om der samtidig udleveres en skriftlig vejledning hvori samtlige de rettigheder der skal vejledes om, er nævnt.

Jeg anmoder direktoratet om at oplyse om det er en korrekt forståelse af det citerede i vejledningen. I bekræftende fald går jeg ud fra at arresthuset fremover vil gøre notat i overensstemmelse hermed.

8.2.7. Notatpligt

Der skal efter bekendtgørelsens § 8, stk. 1, gøres notat om disciplinærsagens gennemførelse. Bestemmelsen gælder både for de sager der behandles efter § 6, og de sager der behandles efter § 7. Det samme gælder § 8, stk. 2 og 3, mens der i bestemmelserne i § 8, stk. 4 og 5 er særregler for henholdsvis de sager der behandles efter § 6, og de sager der behandles efter § 7.

I alle forhørssagerne (§ 7 sagerne) er der udfærdiget særskilte forhørsnotater.

I advarselssagen foreligger alene selve indberetningen med påtegning om afgørelsen, men jeg går ud fra den udgør det notat der skal udfærdiges efter denne bestemmelse. Jeg går med andre ord ud fra at der ikke herudover er udfærdiget et særskilt notat om denne sags behandling, og i det følgende lægger jeg denne opfattelse til grund.

Hvis min opfattelse er forkert, beder jeg arresthuset om at meddele mig det.

8.2.7.1. Protokollen

Efter § 8, stk. 1, skal notatet ske i en ”særlig protokol”.

Nærmere regler om denne protokol findes i disciplinærstrafvejledningens pkt. 10. Ifølge overskriften til dette punkt angår det alene forhørsprotokollen, men da kravet i § 8, stk. 1, om en særlig protokol gælder for både for de sager der behandles efter § 6, og de sager der behandles efter § 7, går jeg ud fra at reglerne i dette punkt i vejledningen også gælder for protokollen for de sager der behandles efter § 6 – bortset fra de forhold der alene er relevante for forhørssagerne.

Hvis denne opfattelse er forkert, beder jeg direktoratet om at oplyse det. I benægtende fald beder jeg direktoratet om at oplyse hvorfor punktet (kapitlet) bærer overskriften forhørsprotokollen.

Af vejledningens pkt. 10 fremgår det at kravet om en særlig protokol kan opfyldes ved anvendelse af ringbind under forudsætning af at der sker fortløbende sidenummerering, ”således at de enkelte ark papir nummereres med en

talrække, der fortsættes, når der indsættes nye rapporter i ringbindet. Hvis en anden nummereringsmetode anvendes, skal den sikre at det kan konstateres at der ikke er tilføjet eller fjernet sider i protokollen.”

Hvis en side ikke udfyldes helt, skal det ifølge vejledningen markeres med en lodret streg fra sidste sætning og siden ud med henblik på at sikre at det kan konstateres at der ikke efterfølgende er tilføjet noget til et færdigt notat.

I forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Herning udtalte direktoratet følgende:

”...

Det er direktoratets opfattelse, at kravet om fortløbende paginering ikke kan opfyldes ved nummerering af det enkelte forhørsudskrift. Baggrunden for kravet om fortløbende paginering er, at det bør sikres, at det kan konstateres, at der ikke er bortkommet/fjernet sider fra den anvendte protokol, og dette sikres ikke ved den foretagne nummerering, som ikke angiver, hvor mange sider den enkelte forhørsudskrift består af.

Direktoratet har over for arresthuset tilkendegivet, at den foretagne nummerering for fremtiden bør suppleres med fortløbende paginering af de enkelte sider.

...”

Alle forhørene er udfærdiget på særskilte sider og skrevet på maskine (computer). Det fremgår tillige af kopierne at der har været anvendt en hullemaskine, og jeg går derfor ud fra at de efter forhøret er indsat i ringbind. Ingen af forhørsudskrifterne fylder mere end en side. Pagineringen fremstår som foretaget fortløbende, og jeg må derfor gå ud fra at Arresthuset i Slagelse er opmærksom på direktoratets tilkendegivelse.

I advarselssagen er der også anvendt en hullemaskine på rapporten, og jeg går derfor også her ud fra at rapporten er indsat i et ringbind. Der er imidlertid ingen sidenummerering på denne rapport.

Jeg anmoder arresthuset om en udtalelse vedrørende overholdelse af kravet om fortløbende sidenummerering for så vidt angår sager der behandles efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6.

Der er ikke i nogen af de sager hvor der har været afholdt forhør, og hvor siden i protokollen ikke er helt udfyldt, foretaget markering med en lodret streg på den ikke helt udfyldte side. I alle forhør slutter notatet med forhørslederens underskrift.

Kravet om en lodret streg gælder uanset om det ellers fremgår at forhøret er slut. Det er derfor beklageligt at der ikke er forholdt i overensstemmelse med vejledningens pkt. 10 på dette punkt.

Rapporten i advarselssagen er en fortrykt rapport der nederst har rubrikker til angivelse af nærmere angivne forhold og en linje til underskrift fra den fængselsfunktionær der har indberettet forholdet. Siden er således helt udfyldt.

Efter vejledningens pkt. 10 skal dato for indberetningen tydeligt fremgå af protokollen. Desuden skal der fremgå oplysninger om øvrige dokumenter der fremlægges til protokollen.

I alle forhørsprotokoludskrifterne er datoen for indberetningen angivet (i et tilfælde består indberetningen af en døgnrapport). Der er ikke angivet andre dokumenter, og jeg går derfor ud fra at der ikke har været fremlagt andre dokumenter til protokollen. (I et tilfælde – forhørsudskrift nr. 33/01 – har jeg tillige modtaget en magtanvendelsesrapport. Den er ikke nævnt i forhørsnotatet hvilket jeg går ud fra skyldes at den ikke været fremlagt til protokollen eller i hvert fald at selve magtanvendelsen ikke er indgået i grundlaget for afgørelsen af disciplinærsagen).

I advarselssagen er notat om afgørelsen påført selve indberetningen der er dateret.

Det fremgår endvidere af vejledningens pkt. 10 og nu også direkte af disciplinærstrafbekendtgørelsens § 8, stk. 5, 6. pkt., at det i forhørssager skal fremgå af protokollen om den indsatte har godkendt gengivelsen af sin forklaring. Hvis den indsatte ikke kan eller vil godkende gengivelsen af sin forklaring og angiver en grund hertil, skal denne ifølge vejledningen også fremgå af protokollen.

Det er i alle tilfælde til slut umiddelbart før vidnets og forhørslederens underskrifter anført at notatet er ”[o]plæst og vedstået”. Det fremgår af direktoratets rapport fra juni 1999 at rejseinspektionen forstod denne sætning sådan at den indsattes forklaring er oplæst for og godkendt af denne.

Jeg lægger herefter til grund at den indsatte (har fået oplæst og) har godkendt gengivelsen af sin forklaring. Generelt bemærker jeg at det efter min opfattelse vil være mere hensigtsmæs-

sigt enten at anbringe sætningen lige efter gengivelsen af den indsatte forklaring idet det alene er denne forklaring som spørgsmålet om indsatte godkendelse vedrører, eller mere præcist at angive at den indsatte har godkendt gengivelsen af sin forklaring.

Derudover skal det med angivelse af navn og titel fremgå hvem der har udarbejdet indberetningen, og i forhørssager hvem der har været vidne til forhøret. Protokollen skal underskrives af forhørslederen.

I ingen af forhørssagerne er det i selve forhørsnotatet angivet hvem der indberettede forholdet. Det fremgår alene af den vedlagte indberetning.

Jeg har tidligere i forbindelse med inspektion spurgt direktoratet om indberetningen kan betragtes som en del af forhørsnotatet såfremt det vedhæftes notatet. Direktoratet har svaret benægtende herpå. Det er endvidere i en huskeliste som Direktoratet for Kriminalforsorgen den 7. juli 2000 sendte til arresthusene (i to eksemplarer, henholdsvis med og uden bemærkninger, jf. i øvrigt pkt. 8.2.12.), udtrykkeligt anført at det skal fremgå af selve ”forhørsprotokollen” hvem der har udarbejdet indberetningen.

Ifølge direktoratets rapport af juni 1999 tilkendegav arresthuset dengang at arresthuset fremover ville anføre indberetterens navn også i selve forhørsnotatet.

Det er beklageligt at arresthuset ikke har angivet indberetterens titel og navn i selve forhørsnotatet i nogen af sagerne – og det endda på trods af at arresthuset i sin tid tilkendegav overfor direktoratet at arresthuset fremover ville anføre navnet i selve forhørsprotokollen.

I advarselssagen fremgår navn og titel på indberetteren (da det er angivet i indberetningen, og den udgør notatet i sagen).

Navn og titel på vidnet er endvidere angivet i forhørs-sagerne, dog mangler titlen i et enkelt tilfælde hvilket jeg går ud fra skyldes en forglemmelse.

Alle forhørsprotokoller er underskrevet af forhørslederen (arrestforvareren eller overvagtmasteren). Det er endvidere maskinelt (ved anvendelse af tekstbehandling) angivet hvem der foretog forhøret.

Rapporten i advarselssagen er ligeledes underskrevet af den der meddelte advarslen. Underskriften er ikke læselig og er ikke gengivet med maskinskrift eller stempel, men ved sammenholdelse af underskriften med forhørs-sagerne kan jeg se at der er tale om arrestforvarerens underskrift.

Efter min opfattelse bør det tydeligt fremgå hvem en underskrift hidrører fra, f.eks. ved anvendelse af stempel. Da der imidlertid ifølge vejledningen ikke er krav om at den der har truffet afgørelse i en sag der er behandlet efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 6, skal underskrive notatet i sagen herom, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Efter vejledningens pkt. 10 skal vidnets godkendelse af protokollens indhold endvidere fremgå af protokollen, f.eks. ved at vidnet underskriver protokollen.

På nær i et tilfælde som jeg går ud fra skyldes en forglemmelse, har vidnet underskrevet protokollen.

8.2.7.2. Indholdet af notatet

Efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 8, stk. 2, skal notat (som det fremgår af citatet af bestemmelsen under pkt. 8.2.3.) indeholde en gengivelse af hvad der er indberettet (nr. 1), oplysning om hvilke bestemmelser der er overtrådt (nr. 2), oplysning om afgørelsen (nr. 3), oplysning om dato og klokkeslæt for hvornår afgørelsen er meddelt den indsatte (nr. 4), oplysning om at den indsatte er orienteret om muligheden for at klage til justitsministeren (nr. 5), og oplysning om hvornår fristen for at indgive klage udløber (nr. 6). Bestemmelsen gælder både for § 6- og § 7-sagerne.

Advarselssagen indeholder alene den underliggende rapport (hvorpå det er noteret at der er givet en advarsel). Det indberettede er således anført i sin fulde ordlyd (jf. nr. 1). Der er endvidere oplysning om afgørelsen (nr. 3).

Derimod er der hverken oplysning om hvilke bestemmelser der er overtrådt (nr. 2), dato og klokkeslæt for hvornår afgørelsen er meddelt den pågældende (nr. 4 – jf. i øvrigt min anmodning ovenfor om oplysning herom), om at den indsatte er orienteret om klageadgangen (nr. 5) eller om hvornår klagefristen udløb (nr. 6).

Det er beklageligt.

I forhørssagerne er indholdet af den underliggende rapport i alle tilfælde gengivet (nr. 1), og det er angivet hvilken bestemmelse der blev anset for overtrådt (nr. 2). Der er endvidere oplysning om afgørelsen (nr. 3), og datoen –

men ikke klokkeslættet – for hvornår afgørelsen er meddelt den indsatte er angivet (nr. 4).

Jeg går ud fra at arresthuset vil være opmærksom på fremover tillige at angive klokkeslættet for hvornår afgørelsen er meddelt den indsatte.

Det fremgår endvidere at den indsatte er orienteret om klageadgangen til Direktoratet for Kriminalforsorgen (nr. 5).

Derimod er der ikke notat om hvornår klagefristen for klage til direktoratet udløb.

Det er beklageligt at det i intet tilfælde er anført hvornår klagefristen udløb. Jeg går ud fra at det fremover vil blive noteret.

Efter min opfattelse bør det ikke kun i notatet angives hvornår klagefristen udløber, men tillige at den indsatte er vejledt om denne frist. Jeg går ud fra at arresthuset fremover vil angive dette. Jeg henviser i øvrigt til pkt. 8.2.9.

Hvis der er tale om en afgørelse der er omfattet af straf-fuldbyrdslovens § 112, skal notatet desuden indeholde oplysning om at den indsatte er orienteret om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 8, stk. 3. Det gælder bl.a. afgørelser om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage, jf. § 112, nr. 3.

I den sag hvor den indsatte fik strafcelle i 14 dage, er der ikke notat om at den indsatte er orienteret om muligheden for efter straffuldbyrdelseslovens § 112 at indbringe den endelige administrative afgørelse – dvs. direktoratets afgørelse såfremt den indsatte klager til direktoratet – for retten, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3. Det skyldes muligvis at den indsatte ikke er vejledt herom. Jeg har under pkt. 8.2.9. spurgt om der er sket en sådan vejledning.

Såfremt den indsatte er vejledt om adgangen til domstolsprøvelse, er det er beklageligt at der ikke er gjort notat herom.

Ved behandlingen af disciplinærsager efter § 6, skal det, udover det i stk. 2 nævnte, fremgå af notatet at den indsatte skriftligt er underrettet om hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og at den pågældende havde lejlighed til at udtale sig, jf. § 8, stk. 4.

Det er, som det fremgår under pkt. 8.2.4., ikke på rapporten i advarselssagen noteret at den indsatte skriftligt er underrettet om hvilken afgørelse institutionen agtede at træffe, og at han havde adgang til at udtale sig.

Såfremt der er givet en sådan skriftlig underretning, er det beklageligt at der ikke er gjort notat herom i rapporten.

Ved behandlingen af disciplinærsager efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 7 skal der, udover det i stk. 2 nævnte, gøres notat om nogle yderligere forhold, jf. § 8, stk. 5.

For det første skal der være en gengivelse af de afgivne forklaringer, og disse skal protokolleres mens den der afgiver forklaringen, er til stede, jf. § 8, stk. 5, 1. pkt.

Der er en sådan gengivelse af den indsattes forklaring i alle tilfælde. Der har ikke været afgivet forklaringer af andre.

Da forklaringen er oplæst for den indsatte, ses den endvidere at være protokolleret mens den indsatte var til stede.

For det andet skal det noteres på hvilket grundlag afgørelsen er truffet, jf. bestemmelsens 2. pkt. Det fremgår ikke om der hermed sigtes til såvel det faktiske grundlag, herunder det bevismæssige grundlag, som det retlige grundlag. For så vidt angår det faktiske grundlag, fremgår det allerede af § 8, stk. 2, nr. 1, og § 8, stk. 5, 1. pkt., at der skal gøres notat om det indberettede og de afgivne forklaringer. Det følger endvidere af § 8, stk. 5, 4. pkt. og vejledningens pkt. 9 at der bl.a. skal gøres notat om de faktiske omstændigheder der er af væsentlig betydning for afgørelsen (herunder en gengivelse af det indberettede og de afgivne forklaringer). I vejledningens pkt. 9 er det tillige anført at notatet skal indeholde oplysninger om bevismæssige forhold og det retlige grundlag. Alle disse forhold er forhold der skal angives i forbindelse med angivelse af en begrundelse i overensstemmelse med kravene til indholdet af en begrundelse i forvaltningslovens § 24. Ifølge vejledningen skal der herudover gøres notat om andre faktiske oplysninger af betydning for sagens afgørelse, og der er i den forbindelse henvist til offentlighedslovens § 6. Endvidere er det under dette punkt angivet at

der bl.a. skal gøres notat om eventuelle yderligere oplysninger af væsentlig betydning for sagens behandling og afgørelse, og det er som eksempel nævnt at forhøret er afholdt på et andet sprog end dansk.

Jeg anmoder direktoratet om at præcisere hvad bestemmelsen i § 8, stk. 5, 2. pkt. sigter til – dvs. hvad der er det selvstændige indhold af denne bestemmelse i forhold til § 8, stk. 2, nr. 1, § 8, stk. 5, 1. pkt. og § 8, stk. 5, 4. pkt.

For det tredje skal notatet indeholde oplysninger om eventuelle begrænsninger i retten til bisidder og aktindsigt.

Der er ikke oplysning herom i nogen af sagerne – hvilket jeg går ud fra skyldes at der ikke har været sådanne begrænsninger.

Endelige skal notatet indeholde en begrundelse, jf. bestemmelsens 4. pkt. Der henvises til det anførte nedenfor i pkt. 8.2.7.3.

8.2.7.3. Begrundelse

Ifølge bekendtgørelsens § 8, stk. 5, 4. pkt. og vejledningens pkt. 9 skal notatet indeholde ”en begrundelse, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24”, dvs. de krav der gælder for indholdet af begrundelser for skriftlige afgørelser. Det er i vejledningen anført at en begrundelse for at være fyldestgørende normalt må indeholde en stillingtagen til partens indsigelser, hvis de er relevante for afgørelsen (herunder for en strafudmåling). Desuden er

det anført at der herudover er en generel pligt til at notere andre faktiske oplysninger der har betydning for sagens afgørelse, jf. offentlighedslovens § 6. I vejledningen anføres det herefter:

” ... Formålet med disse regler er, at det altid skal være muligt efterfølgende dels at vurdere afgørelsens indholdsmæssige holdbarhed, dels at se, om de formelle regler er blevet overholdt. Det er derfor vigtigt, at notatet indeholder oplysninger om følgende:

- De faktiske omstændigheder, der er tillagt betydning for afgørelsen, herunder en gengivelse af det indberettede og de afgivne forklaringer. Der skal i notatet foretages en selvstændig gengivelse af de oplysninger, der findes i sagen. Det vil således ikke være korrekt at gengive oplysningerne om de faktiske omstændigheder i sagen alene ved en henvisning til en underliggende rapport.
- Hvad der er anset for bevist og ikke bevist. Bevisbedømmelsen bør angives i forbindelse med angivelsen af de bestemmelser, som den indsatte anses for at have overtrådt, jf. pind 4.
- Hvad der i forbindelse med denne bevisbedømmelse er lagt vægt på.
- Hvilke bestemmelser, der anses for overtrådt, med angivelse af loven, bekendtgørelsen og/eller den interne regel samt ved præcis angivelse af paragraf, stykke, nummer eller litra. I sager om indtagelse af euforiserende stoffer vil en henvisning til lov om euforiserende stoffer uden henvisning til bilaget til bekendtgørelsen om euforiserende stoffer være tilstrækkeligt, idet det ikke i alle tilfælde er muligt at fastslå arten af indtagne stoffer.
- Præcis angivelse af hjemlen for den reaktion (straf), som disciplinærsagen resulterer i (lov, bekendtgørelse, intern regel, paragraf, stykke, nummer eller litra).
- Baggrunden for en eventuel fravigelse af sædvanlig praksis med hensyn til strafudmåling.

...”

Det indberettede og den indsattes forklaring er – som nævnt under pkt. 8.2.7.2. – i alle tilfælde gengivet i forhørsnotatet. Der har ikke været afgivet forklaringer af andre end den indsatte. Der ses endvidere ikke at have indgået andre faktiske forhold der er tillagt betydning for afgørelsen.

I et tilfælde (forhørsudskrift 30/01) der vedrører fund af injektionsnåle og ampuller på den indsatte's celle, udtalte den indsatte, ifølge den underliggende rapport, at effekterne var kommet ind i en taske med tøj, og at han intet kendte til det (og at det i øvrigt på grund af manglende pumpe/sprøjte ikke kunne bruges). I forhørsnotatet er det anført at den indsatte da han blev foreholdt rapporten, forklarede at effekterne befandt sig i en taske ved anholdelsen. Den indsatte har således erkendt besiddelsen af effekterne, men i hvert fald ved selve fundet benægtet at han selv bevidst havde bragt det med ind i arresthuset.

Såfremt den indsatte's forklaring under forhøret skal forstås på samme måde, og arresthuset har truffet afgørelsen udelukkende på baggrund af selve besiddelsen uden at lægge vægt på indsatte's forklaring om baggrunden herfor, burde det efter min opfattelse udtrykkeligt have været anført i forhørsnotatet. Såfremt forklaringen er indgået i grundlaget for strafudmålingen, burde dette have været angivet (jf. vejledningens pkt. 9, pind 6). Jeg henviser i øvrigt til vejledningens pkt. 9 hvorefter en begrundelse for at være fyldestgørende normalt må indeholde en stillingtagen til partens indsigelser hvis de er relevante for afgørelsen, herunder for strafudmålingen.

I alle de øvrige tilfælde har den indsatte under forhøret erkendt det indberettede.

Den indsatte's erkendelse indebærer at nærmere bevisførelse ikke er fornøden, men der skal fortsat ske en bevisbedømmelse. Det vil dog være tilstrækkeligt at henvise til at den indsatte har erkendt forholdet.

Forhørslederen har i alle tilfælde under henvisning til "det foreliggende" fundet det godtgjort at den indsatte har

gjort sig skyldig i overtrædelse af en nærmere angiven bestemmelse.

Da kravet om oplysning i forhørsnotatet om hvad der anses for bevist, og hvad der i bevisbedømmelsen er lagt vægt på, også gælder i de tilfælde hvor den indsatte (fuldt ud) har erkendt det indberettede, bør det efter min opfattelse i sådanne sager udtrykkeligt angives i notatet at den indsatte har erkendt forholdet. Jeg går ud fra at arresthuset er opmærksom på fremover at anføre dette, og jeg foretager mig derfor ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Der er i alle tilfælde en henvisning til den bestemmelse som anses for overtrådt. Bortset fra i et tilfælde, jf. nedenfor, er der i alle tilfælde for det første henvist til enten bekendtgørelsen om ophold i varetægtsfængsel (6 tilfælde) eller fuldbyrdelsesbekendtgørelsen (2 tilfælde).

Fuldbyrdelsesbekendtgørelsen er ophævet ved ikrafttrædelsen den 1. juli 2001 af straffuldbyrdelsesloven, jf. § 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 398 af 17. maj 2001 om ophævelse af forskellige bekendtgørelser og cirkulærer i forbindelse med gennemførelsen af straffuldbyrdelsesloven.

Det er derfor beklageligt at der i de 2 (af i alt 3) tilfælde der vedrører afsonere er henvist til fuldbyrdelsesbekendtgørelsen.

Varetægtsbekendtgørelsen er ikke ophævet med gennemførelsen af straffuldbyrdelsesloven, men som nævnt ovenfor i indledningen til afsnittet om rapportgennemgang, er reglerne i straffuldbyrdelsesloven om disciplinærstraf gjort anvendelige også på varetægtsarrestanter, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 1, stk. 2. Fra 1. juli 2001

har straffuldbyrdsloven og de administrative regler i tilknytning hertil om behandlingen og afgørelsen af disciplinærsager derfor skullet anvendes også over for varetægtsarrestanter.

Det er derfor også beklageligt at der er henvist til varetægtsbekendtgørelsen i sagerne vedrørende varetægtsarrestanter.

Uanset at fuldbyrdsbekendtgørelsen og varetægtsbekendtgørelsen ikke gjaldt ved behandlingen af de sager som indgår i min undersøgelse, vil jeg i det følgende gennemgå sagerne med udgangspunkt i det grundlag som arresthuset har angivet. Det skyldes at gennemgangen af sagerne har vist at arresthuset har problemer med korrekt angivelse, og at de bestemmelser som arresthuset har anvendt i vidt omfang indholdsmæssigt er videreført i de nye bestemmelser i straffuldbyrdslovens § 67. Gennemgangen har således til formål at oplyse om de fejl som arresthuset har begået, med henblik på at de ikke gentager sig ved behandlingen af sagerne efter det nye retsgrundlag. Da de tidligere regler som nævnt i alt væsentligt er videreført i de nugældende regler, er bestemmelserne omtalt i nutid nedenfor selv om de ikke længere er gældende.

I de 6 tilfælde der vedrører varetægtsarrestanter, er det anført at den indsatte har gjort sig skyldig i overtrædelse af varetægtsbekendtgørelsens ”§ 35 stk. iht. § 18 stk. ...”, dog er der i stedet for ”iht” i det ene tilfælde skrevet ”jf.”. (I de 2 af sagerne vedrørende afsonere er der henvist til fuldbyrdsbekendtgørelsens § 33, jf. § 19, hen-

holdsvis stk. 2 og 4). 4 af de 6 tilfælde vedrørende varetægtsarrestanter vedrørte fund af en mobiltelefon og de 2 andre fund af euforiserende stoffer mv. (De 2 tilfælde vedrørende afsonere vedrørte henholdsvis fund af mobiltelefon og upassende sprogbrug mv.)

Jeg går ud fra at der med ”iht” som er anført i flere af sagerne, i denne sammenhæng menes ”jf.”

Jeg går ud fra at arresthuset i så fald fremover vil skrive jf. i stedet for iht (i henhold til) – også fordi denne betegnelse i sig selv er uklar. Men som anført nedenfor skal der ikke i forbindelse med angivelsen af de bestemmelser der anses for overtrådt, henvises til de bestemmelser der vedrører hjemlen for ikendelse af straffen.

Efter varetægtsbekendtgørelsens § 35, stk. 1, kan en varetægtsarrestant ikendes disciplinærstraf i form af strafcelle i tre nærmere angivne tilfælde. De to første tilfælde (pind 1 og 2) vedrører overtrædelse af nærmere angivne regler, det sidste tilfælde (pind 3) den situation at varetægtsarrestanten søger at unddrage sig den fortsatte varetægtsfængsling. (§ 33 i den dagældende fuldbyrdelsesbekendtgørelse var opbygget på samme måde). Bestemmelsen i § 35, stk. 1, 3. pind – som imidlertid ikke har været relevant i de foreliggende sager – indeholder således både retsgrundlaget for den overtrådte bestemmelse (unddragelsen) og for sanktionen. De to øvrige pinde indeholder derimod alene retsgrundlaget for ikendelsen af disciplinærstraf. Disse bestemmelser indeholder med andre ord ikke bestemmelser der kan overtrædes, og det er derfor forkert at henvise til dem i forbindelse med angivelse af de overtrådte bestemmelser.

Tilsvarende vil det efter de nye regler være forkert at henvise til straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 4-6 i forbindelse med angivelse af de overtrådte bestemmelser, jf. i øvrigt senere i dette afsnit.

Jeg går ud fra at arresthuset fremover vil foretage en korrekt henvisning ved angivelse af den bestemmelse der anses for overtrådt, jf. i øvrigt nedenfor.

I et tilfælde – den sag hvor der blev givet udgangskarantæne (forhørsudskrift 37/01) – er det anført at den indsatte havde overtrådt straffuldbyrdelseslovens § 50. Efter denne bestemmelse fastsætter justitsministeren regler om tilladelse til udgang. Det er i den forbindelse anført at det i sådanne regler bl.a. kan bestemmes at den indsatte efter udgangsmisbrug er afskåret fra i et bestemt tidsrum at forlange en afgørelse af spørgsmålet om tilladelse til udgang.

Straffuldbyrdelseslovens § 50 er således en bemyndigelsesbestemmelse som ikke i sig selv kan overtrædes. De indsatte kan alene overtræde de bestemmelser der er fastsat i medfør af denne bestemmelse. Der skal derfor også henvises til den eller de fastsatte bestemmelser som i det konkrete tilfælde er overtrådt.

Idet jeg går ud fra at arresthuset fremover er opmærksom på at angive hvilken bestemmelse der anses for overtrådt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Der er i 4 af de 8 øvrige tilfælde henvist til varetægtsbekendtgørelsens (§ 35, jf.) § 18, stk. 2, og i et tilfælde vedrørende en afsoner til den tilsvarende bestemmelse i fuld-

byrdelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 2. I 3 af disse tilfælde er det herefter angivet at der er tale om ”overtrædelse af straffelovgivningen”, og i 2 af disse tilfælde er det i parentes tilføjet at der var tale om en mobiltelefon. 2 af de 3 andre tilfælde vedrørte også besiddelse af en mobiltelefon, mens det sidste tilfælde vedrørte upassende sprogbrug mv.

I varetægtsbekendtgørelsens § 18, stk. 2, er det anført at de indsatte i institutionen er undergivet straffelovgivningens regler og skal overholde alle bestemmelser som omfattes heraf. I straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 4 er det anført at de indsatte (herunder varetægtsarrestanter) kan ikendes disciplinærstraf ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden og sikkerhed i arresthuset. Der er med andre ord i straffuldbyrdelsesloven sket en begrænsning i forhold til (ordlyden af) de tidligere gældende regler.

Det er ikke strafbart at være i besiddelse af en mobiltelefon, men med hjemmel i straffuldbyrdelseslovens §§ 36, stk. 2, og 67, nr. 5 samt retsplejelovens § 776, 1. pkt. har justitsministeren (Direktoratet for Kriminalforsorgen) i § 2, stk. 1, nr. 11 i bekendtgørelse nr. 370 af 17. maj 2001 om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over egne genstande og penge i kriminalforsorgens institutioner (genstandsbekendtgørelsen) bestemt at mobiltelefoner ikke kan udleveres til de indsatte. Denne regel gælder – ligesom de øvrige regler i genstandsbekendtgørelsen – også for varetægtsarrestanter, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, første pkt. Efter bekendtgørelsens § 21, stk. 2, kan

indsatte ikendes disciplinærstraf for overtrædelse af bl.a. § 2. Efter straffuldbyrdelsesloven § 67, nr. 5 kan indsatte ikendes disciplinærstraf for overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren, når det i reglerne er bestemt at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf. De indsatte kan derfor ikendes en disciplinærstraf for besiddelse af mobiltelefoner.

Det er således forkert at henvise til bestemmelsen om overtrædelse af "straffelovgivningen" når der ikendes en disciplinærstraf for besiddelse af en mobiltelefon. Idet jeg går ud fra at arresthuset fremover er opmærksom på at henvise til den korrekte bestemmelse (genstandsbekendtgørelsens § 2, nr. 11), foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ved overtrædelser af straffelovgivningen er det ikke tilstrækkeligt at henvise til den bestemmelse der siger at de indsatte kan ikendes disciplinærstraf for overtrædelse af straffelovgivningen (nu straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 4). Der må (tillige) henvises til den bestemmelse i straffelovgivningen som er overtrådt i det konkrete tilfælde. (Er der tale om sager om indtagelse af euforiserende stoffer, vil det dog, som anført i disciplinærstrafvejledningen, være tilstrækkeligt at henvise til lov om euforiserende stoffer uden at henvise til bilaget til bekendtgørelsen om euforiserende stoffer idet det ikke i alle tilfælde er muligt at fastslå arten af indtagne stoffer.)

Henvisningen til (varetægtsbekendtgørelsens § 18, stk. 2, og) "straffelovgivningen" i sagen med nr. 30/01 der vedrører fund af ampuller og injektionssprøjte, er således ikke tilstrækkelig. Såfremt arresthuset med henvisningen til straffeloven har ønsket at give en disciplinærstraf som følge af overtrædelse af loven om euforiserende stoffer, skulle der have været henvist til denne lov. Jeg henviser i den forbindelse også til direktoratets rapport, s. 23, hvor

direktoratet har givet en vejledning ud fra det dagældende retsgrundlag i korrekt angivelse af hjemmelsgrundlaget ved ikendelse af disciplinærstraf for besiddelse af euforiserende stoffer og remedier til brug for indtagelse af sådanne stoffer.

Det tilføjes at det i § 2, stk. 1, nr. 1 og 2 i den nugældende genstandsbekendtgørelse er angivet at det ikke er tilladt at besidde genstande i strid med den almindelige lovgivning, herunder lovgivningen om euforiserende stoffer, og genstande som kan benyttes i forbindelse med euforiserende stoffer og andre stoffer der er forbudt efter den almindelige lovgivning. Hvis der gives disciplinærstraf på dette grundlag, skal der henvises til disse bestemmelser.

I 2 sager (forhørsprotokollen nr. 34/01 og 35/01) er der henvist til varetægtsbekendtgørelsens (§ 35, jf.) § 18, stk. 3, med angivelse i parentes af at der er tale om bestemmelser om orden og sikkerhed. Den ene sag vedrørte fund af en mobiltelefon, den anden sag fund af en klump hash (ca. 7,5 gram).

Det fremgår af nævnte bestemmelse at de indsatte skal overholde de bestemmelser som institutionens leder har fastsat af ordens- og sikkerhedshensyn. I straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6, er det (nu) anført at de indsatte kan straffes disciplinært for overtrædelse af regler som er fastsat af institutionens leder, når det i reglerne er bestemt at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf. Den indsatte kan således ikke overtræde (varetægtsbekendtgørelsens § 18, stk. 3, og nu) straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6, jf. ovenfor, men alene de regler som er fastsat af institutionens leder. Det gjorde direktoratet også arresthuset opmærksom på i sin rapport fra juni 1999.

Det er derfor ikke tilstrækkeligt alene at henvise til (nu) straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 6. Der må også henvises til de af institutionens leder fastsatte regler der i det konkrete tilfælde er overtrådt ved angivelsen af den overtrådte bestemmelse. I de to konkrete tilfælde går jeg i øvrigt ud fra at der skulle have været henvist til straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 5 idet der så vidt ses ikke sigtes til bestemmelser som institutionens leder har fastsat, men bestemmelser som direktoratet har fastsat (i genstandsbekendtgørelsen). For sagen vedrørende fund af hash kunne der tillige have været henvist til loven om euforiserende stoffer.

Det er beklageligt at arresthuset ikke har angivet retsgrundlaget fyldestgørende – og det endda på trods af at direktoratet i sin rapport fra 1999 gjorde opmærksom på samme forhold som jeg har gjort opmærksom på.

I det sidste tilfælde (forhør nr. 33/01) er der henvist til fuldbyrdelsesbekendtgørelsens (§ 33, jf.) § 19, stk. 4, og det er i parentes angivet at straffen er givet for ”upassende sprogbrug / undladt at følge personalets anvisninger”. Efter denne bestemmelse skal de indsatte i forhold til personalet og andre indsatte anvende en almindelig god omgangstone og følge personalets anvisninger. Efter straffuldbyrdelseslovens § 67, nr. 1 kan de indsatte ikendes en disciplinærstraf for overtrædelse af lovens § 32. Efter denne bestemmelse skal de indsatte efterkomme personalets anvisninger.

Der skulle således have været henvist til lovens § 32 for så vidt angår oplysning om den bestemmelse der var overtrådt i relation til straffen for ikke at følge personalets anvisninger. Med hensyn til straffen for upassende sprogbrug beder jeg arresthuset om at oplyse hvilken bestemmelse der er overtrådt.

Med hensyn til hjemlen for reaktionen (straffen) er der i alle tilfælde på nær sagen med udgangskarantæne henvist til enten varetægtsbekendtgørelsens § 35 eller fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 33, men som nævnt i forbindelse med angivelse af den overtrådte bestemmelse. Ud over at henvisningen er forkert efter ikrafttrædelsen af straffuldbyrdelsesloven, jf. ovenfor, er placeringen således forkert.

Jeg går ud fra at arresthuset fremover vil henvise til den relevante bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 67 og vil angive dette i forbindelse med oplysning om selve afgørelsen.

I sagen med udgangskarantæne (nr. 37/01) er der ikke angivet noget retsgrundlag for afgørelsen om at give den indsatte udgangskarantæne.

De formelle regler der gælder for behandlingen af sager om disciplinærstraf, finder, som tidligere nævnt, også anvendelse når den indsatte forhold giver anledning til andre reaktioner, jf. disciplinærstrafvejledningens pkt. 11, 3. afsnit. Nærmere regler om behandlingen af sager om tilbagekaldelse af udgang findes endvidere i udgangsbekendtgørelsens § 28 (på tidspunktet for behandlingen af den konkrete sag bekendtgørelse nr. 375 af 17. maj 2001 om udgang til indsatte der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner der med virkning fra den 15. marts 2002 er erstattet af bekendtgørelse nr. 110 af 4. marts 2002). Efter § 28, stk. 4, finder § 26 tilsvarende anvendelse. Det følger af § 26, stk. 1, at der i sagen skal gøres notat om den truffe afgørelse, og at notatet bl.a. skal indeholde en begrundelse der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24. Heraf fremgår at der må

henvises til det relevante retsgrundlag for afgørelsen i sagen (udgangskarantæne). Hjemlen til at give udgangskarantæne findes i straffuldbydelseslovens § 49 (i det konkrete tilfælde § 49, nr. 1). Nærmere regler om den tidsmæssige udstrækning mv. findes i udgangsbekendtgørelsens § 22.

Det er beklageligt at hjemlen for ikendelsen af udgangskarantæne ikke er angivet i sagen med rapport nr. 37/01. Jeg går ud fra at arresthuset fremover vil være opmærksom på at angive retsgrundlaget.

Straffuldbydelseslovens §§ 68-70 indeholder bestemmelser om de disciplinærstraffe der kan anvendes (advarsel, bøde og strafcelle), og om udmålingen heraf mv.

I forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Herning har Direktoratet for Kriminalforsorgen udtalt at kravet i den dagældende vejledning om at notatet skal opfylde kravet i forvaltningslovens § 24, efter direktoratets opfattelse også omfatter gengivelse af reglerne i det dagældende cirkulæret, herunder også reglerne om udmålingen af disciplinærstraffen i cirkulærets §§ 2 og 3. Disse regler findes nu i straffuldbydelseslovens § 69 (der vedrører udmåling af bøde) og § 70 (der vedrører udmåling af strafcelle). Angivelse af hjemmelsgrundlaget ved disciplinærstraf bør således ske ved henvisning til straffuldbydelseslovens § 67 med angivelse af det relevante nummer, jf. §§ 68 og 69 for så vidt angår bøde, og §§ 68 og 70 for så vidt angår strafcelle. Jeg henviser i den forbindelse også til direktoratets inspektionsrapport fra juni

1999 vedrørende angivelse af de dagældende tilsvarende regler i cirkulæret.

Der blev i alle de 8 tilfælde der udmundede i en disciplinærstraf, anvendt disciplinærstraf i form af strafcelle, men i intet tilfælde blev der henvist til reglerne herom. I de sager som direktoratet gennemgik i forbindelse med sin inspektion havde arresthuset henvist til reglerne i cirkulæret om den anvendte straf og udmålingen heraf.

Det er beklageligt at arresthuset ikke i nogen af de 8 sager hvor der blev anvendt en disciplinærstraf har henvist til reglerne om udmålingen af straffen, nu straffuldbyrdslovens §§ 68 og 70.

I et tilfælde fremgår det, som nævnt under pkt. 8.1., af forhørsnotatet at disciplinærstraffen blev fastsat til 14 dages strafcelle fordi den indsatte 2½ måned forinden var blevet ikendt strafcelle i 5 dage for lignende forhold (besiddelse af mobiltelefon). Der er således – som der skal efter vejledningens pkt. 9 – oplysning i forhørsnotatet om baggrunden for fravigelse af sædvanlig praksis for strafudmålingen i sager af denne art.

8.2.8. Strafudmåling

Straffuldbyrdslovens § 68 har følgende indhold:

”...

§ 68. Som disciplinærstraf kan anvendes advarsel, bøde og strafcelle.

Stk. 2. Strafcelle kan dog kun anvendes for følgende forhold eller forsøg herpå:

1. Udeblivelse eller undvigelse,

2. indsmugling, besiddelse eller indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
3. indsmugling eller besiddelse af våben og andre personfarlige genstande,
4. vold eller trusler om vold mod medindsatte, personale eller andre i institutionen,
5. groft hærværk og
6. andre grove eller oftere gentagne forseelser”.

I alle de 8 forhørssager der udmundede i en disciplinærstraf, blev der givet strafcelle. Det gælder også sagerne vedrørende besiddelse af mobiltelefon (i alt 5 sager). For så vidt angår den ene af disse sager (nr. 38/01) blev der givet længere tids strafcelle med henvisning til at den indsatte ca. 2½ måned før blev ikendt strafcelle for lignende forhold, men det fremgår ikke at der herudover har været tale om flere (oftere gentagne) forseelser.

Jeg anmoder om en udtalelse vedrørende disse sagers (dvs. alle sagerne om besiddelse af mobiltelefon, herunder sidstnævnte tilfælde) overensstemmelse med straffuldbyrdslovens § 68, stk. 2.

I alle sagerne om besiddelse af mobiltelefon, bortset fra den sag hvor der var tale om et gentagelsestilfælde (nr. 38/01), blev der for besiddelse af mobiltelefonen (med tilbehør) fastsat en disciplinærstraf i form af strafcelle i 5 dage. I gentagelsestilfældet og i en af de andre – den eneste af disse sager der vedrørte en afsoner (nr. 36/01) – blev mobiltelefonen ifølge forhørsnotatet konfiskeret. Når der ses bort fra sagen med nr. 38/01, skete der således konfiskation over for afsoneren, mens det ikke fremgår hvad der skete med telefonerne i de øvrige tilfælde vedrørende varetægtsarrestanter (bortset fra at den indsatte i et tilfælde – nr. 34/01 – gav tilladelse til at politiet undersøgte hvem der var ringet til fra telefonen). Jeg har under pkt. 8.2.11. anmodet om oplysning herom.

I disciplinærstrafvejledningen har direktoratet som det fremgår af nedenstående citat af (dele af) punkt 13, i forbindelse med reglerne om konfiskation henledt opmærksomheden på det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip:

”De betingelser, som skal være opfyldt, for at institutionen kan træffe bestemmelse om konfiskation i forhold til personer, som udstår fængselsstraf eller forvaring, fremgår af straffuldbyrdelseslovens § 73. Afgørelse om konfiskation kan træffes administrativt af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil.

Det forudsættes i den forbindelse, at afgørelse af spørgsmål om konfiskation navnlig sker under iagttagelse af proportionalitetsgrundsætningen, så konfiskation undlades, hvis det må anses for et uforholdsmæssigt indgreb.

...

Medmindre afgørende ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn i institutionen kræver det, kan genstande og penge eventuelt i stedet tilbageleveres til ejeren (tredjemand) eller opbevares i institutionen i overensstemmelse med reglerne i genstandsbekendtgørelsen. Indgives der anmeldelse om strafbart forhold til politiet i anledning af fundet af genstandene eller pengene, skal de afleveres til politiet.”

Blandt de rapporter som jeg gennemgik i forbindelse med min inspektion af Arresthuset i Aabenraa, var to rapporter om besiddelse af mobiltelefoner – en vedrørende en afsoner og en vedrørende en varetægtsarrestant. I begge tilfælde fik de indsatte en bøde på 100 kr., og overfor afsoneren skete der tillige konfiskation (med henblik på destruktion), mens varetægtsarrestantens mobiltelefon blev henlagt på depot til løsladelsen. I min rapport om denne inspektion anførte jeg bl.a. følgende:

”...

Når der bortses fra at den ene af de indsatte var strafafsoner og den anden varetægtsarrestant, synes sagerne på det foreliggende grundlag at kunne sammenlignes, hvilket jeg formoder at de indsatte i Arresthuset i Aabenraa også har gjort. Jeg mener på den baggrund at burde pege på at straffen (i bred forstand) bør være præget af både lighed og proportionali-

tet og at straffen bør kunne opleves som sådan af den/de indsatte. Jeg henviser til den omstændighed at arresthuset valgte at konfiskere den ene indsattes mobiltelefon i stedet at hængelægge den på depot. Af de indsatte – og herunder især den pågældende ejer – har dette formentlig alt andet lige været oplevet som mindst lige så byrdefuldt som bøden på 100 kr.

*Jeg foretager ikke mere vedrørende dette spørgsmål udover at gøre opmærksom herpå.
...*

Jeg foretager mig heller ikke noget vedrørende dette spørgsmål i relation til min inspektion af Arresthuset i Slagelse udover at gøre opmærksom på ovenstående.

8.2.9. Vejledning om klageadgang og domstolsprøvelse

Efter disciplinærstrafbekendtgørelsens § 8, stk. 2, nr. 5 skal der, som nævnt under pkt. 8.2.7.2. i notatet fra disciplinærsagen gøres notat om at den indsatte er vejledt om muligheden for at klage til justitsministeren. I vejledningens pkt. 18 er det angivet at den indsatte skal vejledes om adgangen til at klage til Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 111. Denne bestemmelse angiver at der kan klages til justitsministeren (i praksis Direktoratet for Kriminalforsorgen) over ”Afgørelser” der træffes af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder (jf. dog § 90, stk. 4). Efter almindelige ulovbestemte regler hvorefter der kan klages over en underordnet myndighed til en overordnet myndighed, kan der imidlertid klages til Direktoratet for Kriminalforsorgen også over andre forhold, men de underordnede myndigheder har ikke pligt til på eget initiativ særskilt at oplyse herom. Som reglerne er formuleret, er der alene pligt til at vejlede om adgangen til at klage over afgørelser, hvilket er en ændring i forhold til den tidligere gældende vejledning hvor det var anført at der skulle gives klagevejledning om (både) ”sagens behandling og afgørelse”. Klagevejledningspligten omfatter også afgørelser der meddeles mundtligt, og der er således en videregående pligt til

klagevejledning end i forvaltningslovens § 25 hvorefter det kun er skriftlige afgørelser der kan påklages, som skal være ledsaget af klagevejledning (medmindre afgørelsen giver parten fuldt ud medhold).

Det er i vejledningens pkt. 18 samtidig angivet at de indsatte bør opfordres til at sende eventuelle klager til direktoratet via institutionen.

Det skal, som nævnt under pkt. 8.2.7.2., fremgå af notatet i disciplinærsagen hvornår (to-måneders) fristen i straffuldbyrdslovens § 111, stk. 2, for at indgive klage udløber, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 2, nr. 6.

Selv om det ikke udtrykkeligt fremgår af hverken bekendtgørelsen eller vejledningen, går jeg ud fra at den indsatte i forbindelse med vejledningen om muligheden for at klage til direktoratet tillige skal vejledes om fristen for at klage. Jeg går med andre ord ud fra at den vejledning om "adgangen til at klage til Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen" der er nævnt i vejledningens pkt. 18 også omfatter vejledning om klagefristen. Jeg henviser i den forbindelse også til princippet i forvaltningslovens § 25 hvorefter klagevejledning for skriftlige afgørelse udover oplysning om klageinstans skal omfatte oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Virkningen af at der ikke vejledes om fristen, er at den først begynder at løbe fra det tidspunkt hvor der gives vejledning herom.

De indsatte er i alle tilfælde hvor der har været afholdt forhør, vejledt om adgangen til at klage over afgørelsen til Direktoratet for Kriminalforsorgen, men i intet tilfælde er der notat om hvornår fristen for at indgive klage udløber, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 2, nr. 6 og pkt. 8.2.7.2. Det fremgår således ikke om klagevejledningen tillige har omfattet oplysning om klagefristen.

Jeg anmoder arresthuset om at oplyse herom.

Der er ikke oplysning om hvorvidt den indsatte i advarselssagen (rapport af 22. august 2001) er orienteret om klageadgangen og klagefristen.

Jeg beder arresthuset om oplysning herom.

De indsatte ses ikke at være blevet opfordret til at sende en eventuel klage til direktoratet gennem arresthuset. Der er ikke pligt til at gøre notat om hvorvidt de indsatte er opfordret hertil.

Ud over at henlede arresthusets opmærksomhed på dette forhold, giver det mig ikke anledning til at foretage mig noget.

Hvis der er tale om en afgørelse der er omfattet af lovens § 112, skal notatet, som tidligere nævnt, desuden indeholde oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse. Selv om der endnu ikke er truffet en endelig afgørelse af direktoratet, skal institutionen således allerede i forbindelse med forhøret orientere den indsatte om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse.

Som ligeledes tidligere nævnt omfatter straffuldbyrdelseslovens § 112, bl.a. endelige afgørelser om disciplinærstraf i form af straffecelle i mere end 7 dage, jf. § 112, nr. 3. Den endelige afgørelse i sådanne sager kan indbringes for retten inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den indsatte.

I den sag hvor den indsatte fik strafcelle i 14 dage (nr. 38/01) er der ikke notat om at den indsatte er orienteret om muligheden for efter straffuldbyrdelseslovens § 112 at indbringe den endelige administrative afgørelse – dvs. direktoratets afgørelse såfremt den indsatte klager til direktoratet – for retten, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 3.

På grund af det manglende notat er det ikke muligt for mig at se om den indsatte blev orienteret om muligheden for domstolsprøvelse efter den endelige afgørelse. Jeg anmoder arresthuset om at oplyse dette.

8.2.10. Oplysning til den indsatte om politianmeldelse

Efter vejledningens pkt. 11, sidste afsnit, skal den indsatte orienteres om en eventuel politianmeldelse. Der skal gøres notat om denne orientering enten i den indsattes personjournal eller i forhørsprotokollen.

Det fremgår endvidere af samme punkt i vejledningen (3. afsnit) at direktoratet forudsætter at institutionen i sager der anmeldes til politiet, sikrer at politiet er orienteret hvis den indsatte er ikendt en disciplinærstraf for det anmeldte forhold, således at dette kan tages i betragtning under en eventuel strafudmåling.

I sagen med nr. 30/01 er det i forhørsnotatet anført at ampullerne og injektionsnålene ”overgives” til kriminalpolitiet i Slagelse. Det fremgår ikke om der samtidig skete politianmeldelse for forholdet.

Jeg anmoder arresthuset om at oplyse om der blev indgivet politianmeldelsen i sagen. I bekræftende fald beder jeg arresthuset om at oplyse om den indsatte blev orienteret herom, og om der i så fald er gjort notat herom i den indsattes journal. Såfremt der skete politianmel-

delse, beder jeg tillige arresthuset om at oplyse om politiet blev orienteret om udfaldet af disciplinærsagen.

I en anden sag vedrørende fund af en mobiltelefon hos en varetægtsarrestant (nr. 34/01) er det til slut i forhørsnotatet anført at kriminalpolitiet er orienteret om fundet, og at den indsatte underskriver en erklæring om at kriminalpolitiet må undersøge hvem der er ringet til fra telefonen. Mobiltelefonen er således overgivet til kriminalpolitiet, men alene med henblik på undersøgelse af opkald fra telefonen (i forbindelse med – går jeg ud fra – efterforskningen i den verserende sag mod den indsatte). Der er således ikke tale om en anmeldelse til politiet (og dermed ikke spørgsmål om orientering af den indsatte som i øvrigt var bekendt med overgivelsen da han gav samtykke hertil). Den indsatte blev straffet disciplinært for overtrædelse af bestemmelser om orden og sikkerhed.

I et andet tilfælde vedrørende fund af en mobiltelefon hos en varetægtsarrestant (rapport nr. 38/01) blev mobiltelefonen ifølge forhørsnotatet konfiskeret og sendt til politiet. Arresthuset har i denne sag som i de andre sager om fund af mobiltelefoner, bortset fra ovennævnte (nr. 34/01), i notatet henvist til bestemmelsen i varetægtsbekendtgørelsens § 18, stk. 2 (om overtrædelse af ”straffelovgivningen”) i forbindelse med angivelsen af hvilke bestemmelser der blev anset for overtrådt.

Selv om arresthuset har anset fundet af mobiltelefonen som en overtrædelse af straffelovgivningen (hvad er forkert, jf. ovenfor under pkt. 8.2.7.3.), går jeg ud fra at overgivelsen af telefonen til politiet ikke er sket i forbindelse med en anmeldelse om strafbart forhold for besiddelsen af mobiltelefonen, men fordi politiet havde en verserende sag i hvilken det kunne have politiets interesse at undersøge opkald fra telefonen mv. Jeg går derfor også ud fra at der heller ikke i denne sag har været spørgsmål om orientering af den indsatte om politianmel-

delse. Om konfiskationen og overdragelsen af mobiltelefonen til politiet henviser jeg til pkt. 8.2.11.

8.2.11. Konfiskation

Regler om konfiskation over for afsonere findes i straffuldbyrdeslovens § 73. Efter § 73, stk. 1, kan institutionen træffe bestemmelse om konfiskation af genstande og penge som er ulovligt indført, erhvervet eller tilvirket i institutionen, medmindre de tilhører nogen som ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold. I stk. 2 er en bestemmelse om konfiskation af genstande og penge der søges indsmuglet til indsatte, og i stk. 3 en bestemmelse om konfiskation af genstande og penge der findes på institutionens område hvis det ikke kan fastslås hvem de tilhører.

Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen) har i en bekendtgørelse nr. 386 af 17. maj 2001 fastsat regler om behandlingen af sager om konfiskation, jf. pkt. 8.2. Herudover har direktoratet udfærdiget et cirkulære (nummer 92 af 16. maj 2001) om behandlingen af sager om konfiskation i kriminalforsorgens institutioner. Som også nævnt under punkt 8.2., finder procedurereglerne i disciplinærstrafbekendtgørelsens §§ 5-9 også anvendelse ved konfiskation, jf. konfiskationsbekendtgørelsens § 1, stk. 1. Kapitel 12 i disciplinærstrafvejledningen omhandler bl.a. konfiskation.

For varetægtsarrestanter findes reglerne om konfiskation i retsplejelovens § 931, stk. 5, jf. bekendtgørelse nr. 850 af 27. oktober 1993 om udenretlig vedtagelse af konfiskation. Det følger heraf at der kan ske konfiskation af nærmere angivne genstande, herunder euforiserende stoffer og genstande der benyttes eller er bestemt til at benyttes ved indtagelse af sådanne stoffer, hvis den pågældende administrativt vedtager det. Kompetencen til at træffe bestemmel-

se om konfiskation over for varetægtsarrestanter ligger hos politiet/anklagemyndigheden, men varetægtsarrestanten kan til arresthuset aflevere en erklæring om udenretlig vedtagelse af konfiskation som så videresendes til anklagemyndigheden, jf. disciplinærstrafvejledningens pkt. 14. Hvis varetægtsarrestanten ikke vil afgive en sådan erklæring, skal den pågældende genstand afleveres til politiet til videre behandling i medfør af retsplejelovens almindelige regler om beslaglæggelse mv. (som findes i lovens kapitel 74).

Er der tale om genstande eller penge som ikke er omfattet af bekendtgørelsen om udenretlig vedtagelse af konfiskation, er der ikke hjemmel til at konfiskere genstanden eller pengene hos varetægtsarrestanten, uanset at der er tale om genstande eller penge som er ulovligt indført, erhvervet, tilvirket eller søgt indsmuglet i institutionen, jf. vejledningens pkt. 14, 2. afsnit. I så fald må genstanden eller pengene i stedet opbevares af institutionen i overensstemmelse med genstandsbekendtgørelsen eller, hvis der indgives anmeldelse om strafbart forhold til politiet, afleveres til politiet.

Direktoratet redegjorde i sin rapport fra juni 1999 nærmere for de (da)gældende regler om konfiskation over for henholdsvis afsone-re og varetægtsarrestanter.

Det er i 2 tilfælde i forhørsnotatet angivet at der er sket konfiskation, i begge tilfælde af mobiltelefoner. Foruden ovennævnte sag med forhør nr. 38/01 der vedrører en varetægtsarrestant, drejer det sig om sagen med forhør nr. 36/01 der vedrører en afsoner.

Der er ikke i sagen med forhør nr. 36/01 henvist til retsgrundlaget for konfiskationen.

Det er en fejl, jf. disciplinærstrafbekendtgørelsens § 8, stk. 5, 4. pkt. og vejledningens pkt. 9, pind 5.

Som det fremgår af det ovenfor anførte har arresthuset ikke kompetence til at foretage konfiskation overfor varetægtsarrestanter, men den indsatte kan underskrive en udenretlig erklæring hvori han vedtager konfiskation. Det gælder dog kun for genstande der er omfattet af bekendtgørelse nr. 850 af 27. oktober 1993 om udenretlig vedtagelse af konfiskation. Mobiltelefoner er ikke omfattet af denne bekendtgørelse. Da det ikke er tilladt de indsatte at have mobiltelefoner, jf. genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 11, kan sådanne telefoner imidlertid inddrages og opbevares af institutionen i overensstemmelse med genstandsbekendtgørelsen.

Det er derfor beklageligt at arresthuset i sagen med forhør nummer 38/01 har ”konfiskeret” mobiltelefonen – eller har anvendt denne formulering i notatet i sagen.

Jeg henviser i øvrigt til omtalen af sagen senere i dette afsnit.

I et tredje tilfælde der ligeledes vedrører en varetægtsarrestant (forhør nr. 30/01), blev fundne ampuller og injektionsnåle overgivet til politiet.

Jeg henviser til omtalen af sagen senere i dette afsnit.

Konfiskationsbekendtgørelsens § 2 angiver at institutionen under behandlingen af en konfiskationssag kan tage de pågældende genstande eller penge i bevaring. Sker der ikke konfiskation, skal genstandene eller pengene ifølge § 3, stk. 1, straks tilbageleveres til

ejeren, jf. dog stk. 2 og 3. Stk. 2 angiver at tilbagelevering skal ske i overensstemmelse med genstandsbekendtgørelsen hvis ejeren er indsat i en af kriminalforsorgens institutioner. Efter stk. 3 skal genstandene eller pengene afleveres til politiet hvis der er tale om hittegods (nr. 1), eller hvis der indgives anmeldelse om strafbart forhold i anledning af fundet af dem (nr. 2). § 4 angiver at konfiskation sker til fordel for statskassen. Konfiskerede genstande kan nyttiggøres i institutionen.

Efter § 1, stk. 1, i konfiskationscirkulæret skal konfiskerede genstande der ikke afleveres til politiet, normalt enten destrueres eller sælges. Euforiserende stoffer skal efter § 3, stk. 1, afleveres til politiet. Institutionens leder kan dog, efter bestemmelsens 2. pkt., bestemme at institutionen selv destruerer euforiserende stoffer i tilfælde hvor der ikke indgives anmeldelse om strafbart forhold i anledning af fundet af euforiserende stoffer i institutionen

I disciplinærstrafvejledningens pkt. 15 har direktoratet henledt opmærksomheden på at reglerne om konfiskation ikke er til hinder for at inddrage genstande med den indsattes samtykke. Drejer det sig om mindre genstande kan de opbevares af institutionen, medmindre de bør destrueres. Hertil kræves samtykke af den indsatte, og der skal gøres notat om dette samtykke og om hvilke genstande det omfatter.

Foruden i de 2 sager hvor det er angivet at der skete konfiskation, er der sket inddragelse af effekter i 7 tilfælde, herunder i advarselssagen. I den ene konfiskationssag (nr. 38/01) og i et af de andre tilfælde (nr. 30/01) fremgår det at det inddragne blev overgivet til politiet. I yderligere et tilfælde (forhør nr. 34/01) blev en mobiltelefon overdraget til politiet, men alene med henblik på undersø-

gelse af opkald fra telefonen. Alle 3 nævnte sager er omtalt nedenfor.

I sagen med forhør nr. 30/01 blev fundne ampuller og injektionsnåle overgivet til politiet. Den indsatte var varetægtsarrestant, og arresthuset havde derfor ikke hjemmel til konfiskation, men det er da heller ikke angivet at der er sket konfiskation i sagen. Det fremgår heller ikke at den indsatte skulle have underskrevet en erklæring om udenretlig vedtagelse af konfiskation. Jeg har ovenfor under pkt. 8.2.10. spurgt om der skete politianmeldelse i sagen. I givet fald går jeg ud fra at det fundne er overgivet til politiet efter konfiskationsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, nr. 2 i forbindelse med anmeldelse af strafbart forhold.

Såfremt der ikke skete en sådan anmeldelse, beder jeg arresthuset om at oplyse grundlaget for overgivelsen til politiet.

I de 2 øvrige tilfælde (forhør nr. 34/01 og 38/01), som begge også er omtalt under pkt. 8.2.10., inddrog arresthuset mobiltelefoner som i begge tilfælde blev overgivet til politiet. I begge tilfælde var der tale om varetægtsarrestanter. I førstnævnte tilfælde underskrev den indsatte en erklæring om at politiet måtte undersøge opkald fra telefonen, men et sådant samtykke ses ikke indhentet i det andet tilfælde. Jeg lægger, som nævnt under pkt. 8.2.10., til grund at der (heller) ikke i denne sag skete en anmeldelse om strafbart forhold til politiet selv om den indsatte blev straffet disciplinært for overtrædelse af straffelovgivningen. Jeg har ovenfor kritiseret at arresthuset ifølge rapporten konfiskerede telefonen uden at have hjemmel hertil.

Såfremt der trods anvendelsen af udtrykket konfiskeret i sagen med forhør nr. 38/01 ikke er tale om konfiskation, beder jeg arresthuset om at oplyse grundlaget for overdragelse af telefonen til politiet i denne sag. Jeg anmoder endvidere arresthuset om at oplyse hvorvidt samtykke blev forsøgt indhentet også i dette tilfælde.

For så vidt angår de effekter der blev inddraget i de øvrige tilfælde, anmoder jeg arresthuset om at oplyse hvad der skete med de inddragne effekter. Det drejer sig om advarselssagen (rapport af 22. august 2001) og forhørene med nr. 31/01, 32/01, 33/01 og 35/01.

For så vidt angår den sag hvor der skete konfiskation over for en afsoner af en mobiltelefon (forhør nr. 36/01), beder jeg arresthuset om at oplyse hvad der skete med telefonen efter at den var blevet konfiskeret.

8.2.12. Min vurdering af disciplinærsagernes behandling

Den 10. december 1998 foretog Direktoratet for Kriminalforsorgen som tidligere nævnt en inspektion af Arresthuset i Slagelse, og der skete herunder en gennemgang af disciplinærsager (som kun omfattede forhørssager). Af rejseinspektionens rapport af juni 1999 fremgår det at direktoratet generelt fandt at sagerne var behandlet ensartet og godt, og at arresthuset generelt var opmærksom på de formelle regler, men gennemgangen gav dog anledning til nogle kritikpunkter. Disse kritikpunkter er (delvist) sammenfaldende med mine kritikpunkter ovenfor.

I forlængelse af et møde i maj måned 2000 med arrestforvarerne har Direktoratet for Kriminalforsorgen den 7. juli 2000 udsendt en huskeliste – i to eksemplarer (med og uden bemærkninger) – til arresthusenes forhørsledere i disciplinærsager. Det fremgår af oplysninger i min generelle sag herom (mit j.nr. 1997-2999-629) at huskelisten blev udarbejdet for at kunne anvendes i det daglige arbejde i arresthusene med henblik på at begrænse antallet af fejl i

rapportmateriale, og at listen blev udarbejdet på grundlag af de fejl som var påpeget i ombudsmandsembedets inspektionsrapporter. Af indledningen til listen med bemærkninger fremgår at de 12 punkter der er angivet i huskelisten, vedrører de krav til sagsbehandlingen som i de fleste tilfælde ikke har været opfyldt, og at listerne derfor ikke er/var udtømmende.

Som det fremgår af det jeg har anført ovenfor, har min gennemgang af disciplinærsagerne som på nær i et tilfælde har været forhørsager, givet anledning til kritik på flere punkter vedrørende sagernes behandling, navnlig vedrørende angivelse af den overtrådte bestemmelse. Jeg bemærker at der i sagerne har været afholdt forhør i august - oktober måned 2001, og altså i alle tilfælde efter udsendelsen af huskelisten.

Når rejseinspektionens rapport og den udsendte huskeliste tages i betragtning, er antallet af kritikpunkter for stort.

Sammenfattende må jeg anse det for beklageligt at der har været anledning til at udtale kritik i det omfang det er tilfældet. Det er endvidere meget beklageligt at arresthuset på nær i et enkelt tilfælde har henvist til regler der, efter straffuldbyrdelseslovens ikrafttræden den 1. juli 2001, ikke længere var gældende.

Jeg må imidlertid gå ud fra at Arresthuset i Slagelse nu er blevet fuldt ud opmærksom på de regler der gælder for disciplinærsagers behandling.

9. Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de udtalelser som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

10. Underretning

Denne rapport sendes til arresthuset, Politimesteren i Slagelse, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Inspektionschef
Lennart Frandsen